



Vlaams
Parlement

ingediend op **340** (2014-2015) – Nr. 1
28 april 2015 (2014-2015)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van het decreet van 27 april 2007
betreffende het hergebruik van overheidsinformatie
en het decreet van 18 juli 2008
betreffende het elektronische bestuurlijke
gegevensverkeer

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet.....	31
Advies van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken	39
Advies van de Raad van State	45
Ontwerp van decreet.....	61

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemene toelichting**1. Samenvatting**

De Europese richtlijn inzake hergebruik van overheidsinformatie ('PSI-richtlijn', PSI: public sector information) werd aangenomen in 2003 en had als doel het stimuleren van de Europese informatiemarkt door het harmoniseren van de regels waaronder overheidsinformatie beschikbaar werd gemaakt voor hergebruik en het garanderen van een 'eerlijk speelveld' op de informatiemarkt. Na evaluatie van de richtlijn door de Europese Commissie bleek echter dat er nog steeds aanzienlijke barrières blijven bestaan om hergebruik van overheidsinformatie op grote schaal ingang te doen vinden.

Om deze barrières zoals hoge vergoedingen, oneerlijke concurrentie in de markt, restrictieve licentievoorwaarden, gebrek aan transparantie, praktische belemmeringen bij het vinden van overheidsinformatie, beperkt gebruik van machinaal leesbare formaten en onvoldoende bewustzijn bij de overheden met betrekking tot de problemen en de opportuniteiten van het hergebruik van overheidsinformatie weg te werken en de richtlijn beter te laten aansluiten bij de groeiende Open Data-beweging in Europa, heeft de Commissie een aantal wijzigingen doorgevoerd aan de hand van een herziene PSI-richtlijn. De belangrijkste wijzigingen betreffen de invoering van een recht op hergebruik van algemeen toegankelijke bestuursdocumenten, de toevoeging van culturele instellingen aan het toepassingsgebied en een vergoedingsbeleid met marginale kosten als uitgangspunt. De herziene PSI-richtlijn dient te worden omgezet in nationale wetgeving; dit gebeurt aan de hand van een wijziging van het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie.

In de beleidsnota Bestuurszaken 2014-2019 (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 139/1) wordt de omzetting van de Europese richtlijn inzake hergebruik van overheidsinformatie aangekondigd. Het wettelijk kader dat bij de omzetting gecreëerd wordt, zal het Vlaamse opendatabeleid verder ondersteunen. Met de lokale besturen wordt samengewerkt, zodat ook zij het Vlaamse opendataportaal kunnen gebruiken om hun gegevens te ontsluiten. Bovendien wordt in de beleidsnota een decretaal initiatief aangekondigd dat er voor moet zorgen dat overheidsinformatie die voor hergebruik in aanmerking komt, eenvoudig en kosteloos kan worden uitgewisseld tussen overheden in Vlaanderen.

De (herziene) PSI-richtlijn van 26 juni 2013 wijzigt de richtlijn van 2003 op volgende punten:

- verplichting tot het voor hergebruik toegankelijk maken van alle documenten, tenzij de toegang wordt beperkt uit hoofde van nationale regels of behoudens andere uitzonderingen in de richtlijn bepaald;
- de vergoeding voor hergebruik wordt in regel beperkt tot de marginale kosten voor vermenigvuldiging, verstrekking en verspreiding. Uitzonderingen zijn mogelijk in een beperkt aantal gevallen, waarbij hogere vergoedingen al dan niet getoetst worden aan vooraf bepaalde criteria;
- uitbreiding van het toepassingsgebied met bibliotheken (met inbegrip van universiteitsbibliotheken, lees: bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs, zie verder), musea en archieven. Zij volgen echter een afwijkend regime: geen verplichting, hogere vergoeding dan marginale kosten is toegelaten, exclusiviteitsovereenkomsten in het kader van digitaliseringsprojecten zijn toegelaten;
- transparantieverplichtingen voor de lidstaten, onder andere met betrekking tot de praktijk op het vlak van rechtsmiddelen en de vergoedingen voor hergebruik;

- lidstaten stellen praktische regelingen vast die het zoeken naar voor hergebruik beschikbare documenten vereenvoudigen, zoals het inrichten van overzichtslijsten of portaalsites;
- aanmoediging van de lidstaten tot het gebruik, waar mogelijk en passend, van open en machinaal leesbare formaten;
- aanmoediging van de lidstaten tot het gebruik van standaardlicenties.

In vele gevallen is gekozen voor een aanpassing van het decreet van 27 april 2007 strikt volgens de gewijzigde bepalingen van de richtlijn.

Aanpassingen van het decreet van 27 april 2007 die verder gaan dan wat Europa oplegt, zijn voor principieel akkoord voorgelegd aan het coördinatiecomité Vlaamse Dienstenintegrator (VDI) van 25 september 2014. Dit akkoord geldt als uitgangspunt voor de verdere toelichting van de belangrijkste beleidsopties bij de opmaak van dit ontwerp van decreet:

- om de gangbare praktijk inzake hergebruik van overheidsinformatie in Vlaanderen beter te laten aansluiten bij het opendatabeleid van de Vlaamse Regering en om invulling te geven aan de ambitie ter zake opgenomen in het Vlaams regeerakkoord 2014-2019 (*Parl.St.* VI.Parl. 2014, nr. 31/1) wordt in het ontwerp van decreet een proactieve invulling gegeven aan hergebruik;
- de uitsluitingsbepaling met betrekking tot intellectuele eigendomsrechten in het decreet van 27 april 2007 is kennelijk breder dan nodig, en een accuratere omschrijving is nuttig om Vlaamse instanties aan te zetten tot een meer proactief hergebruikbeleid;
- gegevensuitwisseling tussen instanties valt uitdrukkelijk niet onder de definitie voor 'hergebruik' zoals opgenomen in de PSI-richtlijn en het decreet. Anderzijds willen we vermijden dat bestuursdocumenten die voor hergebruik door derden in aanmerking komen niet gedeeld worden tussen instanties onderling. De aanpassing van het decreet naar aanleiding van de omzetting van de PSI-richtlijn biedt de mogelijkheid om het principe van eenvoudige en kosteloze gegevensuitwisseling tussen instanties eveneens decretaal te verankeren en dit op relatief korte termijn.

Tot slot wordt er voor gekozen om het beroep tegen bepaalde beslissingen van instanties aangaande hergebruik te laten indienen bij de bestaande afdeling hergebruik van de beroepsinstantie betreffende openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie. Dit omwille van de grote raakvlakken tussen openbaarheid van bestuur en hergebruik (in het bijzonder met betrekking tot de uitsluitingsregel artikel 2, tweede lid, 3°). Ook inzake de transparantie voor de burger is het aangewezen de beroepen te groeperen bij één entiteit.

Voor de concordantietabellen bij omzetting van de richtlijn en een uitgebreide toelichting bij de artikelen wordt verwezen naar de respectieve hoofdstukken verderop in de tekst.

2. Situering

In wat volgt worden de probleemstelling en de doelstelling geschetst voor het ontwerp van decreet, alsook een beknopt overzicht gegeven van de politieke en juridische context waarbinnen de omzetting van de herziene PSI-richtlijn gebeurt.

2.1. Probleemstelling

De Europese richtlijn inzake hergebruik van overheidsinformatie ('PSI-richtlijn') werd aangenomen in 2003 en had als doel het stimuleren van de Europese informatiemarkt door het harmoniseren van de regels waaronder overheidsinformatie beschikbaar werd gemaakt voor hergebruik en het garanderen van een 'eerlijk

speelveld' op de informatiemarkt.¹ Na evaluatie van de richtlijn door de Europese Commissie in 2009-2011 bleek echter dat er nog steeds aanzienlijke barrières blijven bestaan om hergebruik van overheidsinformatie op grote schaal ingang te doen vinden.

2.2. Doelstelling

Om deze barrières zoals hoge vergoedingen, oneerlijke concurrentie in de markt, restrictieve licentievoorwaarden, gebrek aan transparantie, praktische belemmeringen bij het vinden van overheidsinformatie, beperkt gebruik van machinaal leesbare formaten en onvoldoende bewustzijn bij de overheden met betrekking tot de problemen en de opportuniteiten van het hergebruik van overheidsinformatie weg te werken en de richtlijn beter te laten aansluiten bij de groeiende Open Data-beweging in Europa, heeft de Commissie een aantal wijzigingen doorgevoerd aan de hand van een herziene PSI-richtlijn². De belangrijkste wijzigingen betreffen de invoering van een recht op hergebruik van algemeen toegankelijke bestuursdocumenten, de toevoeging van culturele instellingen aan het toepassingsgebied en een vergoedingsbeleid met marginale kosten als uitgangspunt. De herziene PSI-richtlijn dient te worden omgezet in nationale wetgeving; dit gebeurt aan de hand van een wijziging van het decreet betreffende het hergebruik van overheidsinformatie van 27 april 2007³.

2.3. Politieke context

Met de conceptnota (VR 2011 2309 DOC.0959/1BIS) en het bijhorende actieplan (VR 2013 1907 DOC.0825) voor open data heeft de Vlaamse Regering beslist om proactief in te spelen op de nakende wijzigingen van het wetgevend kader en resoluut de kaart van open data te trekken. Bij de goedkeuring op 19 juli 2013 van het Vlaams actieplan voor open data is beslist dat de Vlaamse minister van Bestuurszaken het initiatief neemt om, in samenwerking met alle functioneel bevoegde ministers, de omzetting van de herziene PSI-richtlijn voor te bereiden.

De conceptnota en het bijhorende actieplan voor open data sluiten aan bij de open-datastrategie van de Europese Commissie, zoals aangekondigd in december 2011⁴. De opendatastrategie van de Europese Commissie is onderdeel van de Digitale Agenda/Europa 2020 strategie en omvatte onder meer een voorstel tot herziening van de richtlijn van 2003 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie (PSI-richtlijn).

Open data en hergebruik van overheidsinformatie (inclusief de omzetting van de herziene PSI-richtlijn) komen uitgebreid aan bod in de beleidsbrieven voor 2012, 2013 en 2014 van de Vlaamse minister bevoegd voor bestuurszaken. In het regeerakkoord voor 2014-2019 is met betrekking tot open data het volgende opgenomen: "Open data zijn de norm bij de Vlaamse overheid en worden versneld in praktijk gebracht."

In de beleidsnota Bestuurszaken 2014-2019 wordt de omzetting van de Europese richtlijn inzake hergebruik van overheidsinformatie aangekondigd. Het wettelijk kader dat bij de omzetting gecreëerd wordt, zal het Vlaamse opendatabeleid verder ondersteunen. Met de lokale besturen wordt samengewerkt, zodat ook zij het Vlaams opendataportaal kunnen gebruiken om hun gegevens te ontsluiten.

¹ Europees Parlement en Raad (2003). Richtlijn 2003/98/EG van 17 november 2003 inzake het hergebruik van overheidsinformatie, PB L 345/90.

² Europees Parlement en Raad (2013). Richtlijn 2013/37/EU van 26 juni 2013 inzake het hergebruik van overheidsinformatie, PB L 175/1.

³ B.S. 5 november 2007.

⁴ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, COM (2011) 882 final, 12 december 2011.

Bovendien wordt in de beleidsnota een decretaal initiatief aangekondigd dat er voor moet zorgen dat overheidsinformatie die voor hergebruik in aanmerking komt, eenvoudig en kosteloos kan worden uitgewisseld tussen overheden in Vlaanderen.

2.4. Juridische context

2.4.1. *Openbaarheid van bestuur*

Openbaarheid van bestuur is een grondwettelijk recht in België. In artikel 32 van de Grondwet krijgt iedereen het recht om elk bestuursdocument te raadplegen en er een afschrift van te krijgen, behoudens de mogelijke uitzonderingen bepaald door de wet. In Vlaanderen werd dit recht op overheidsinformatie geconcretiseerd in het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur.⁵

Elke burger heeft het recht om bestuursdocumenten in het bezit van de overheid te raadplegen, er een kopie van te krijgen, of uitleg erover te vragen. Hij of zij moet hiervoor geen enkele reden of belang voor opgeven.⁶ Op dit recht zijn enkele uitzonderingen voorzien ter bescherming van andere rechtmatige belangen, zoals de persoonlijke levenssfeer, de openbare orde, of het geheim van de politieke beraadslagingen.⁷ Deze uitzonderingen vormen dan ook meteen een belangrijke randvoorwaarde voor hergebruik van overheidsinformatie en open data: bestuursdocumenten die niet toegankelijk zijn onder het decreet betreffende de openbaarheid van bestuur, komen niet voor hergebruik in aanmerking en kunnen niet als open data beschikbaar worden gesteld.

Naast deze passieve openbaarheid, d.i. openbaarheid op aanvraag, heeft de overheid ook een plicht om uit eigen beweging informatie over haar activiteiten beschikbaar te maken. Dit wordt ook wel 'actieve openbaarheid' genoemd. Dit houdt in dat de overheidsinstanties verplicht zijn systematisch, correct, evenwichtig, tijdig en op verstaanbare wijze voor te lichten over hun beleid, regelgeving en dienstverlening. Hiervoor moeten zij een communicatieambtenaar aanwijzen.

2.4.2. *Hergebruik van overheidsinformatie*

Waar het decreet betreffende de openbaarheid van bestuur de toegang tot bestuursdocumenten regelt, bevat het huidige decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie de regels voor het verdere gebruik van de informatie vervat in deze bestuursdocumenten.

Volgens het huidige decreet hergebruik beslist elke instantie autonoom of zij haar bestuursdocumenten ter beschikking stelt voor hergebruik. Hergebruik wordt daarbij zeer ruim gedefinieerd als elk gebruik door natuurlijke personen of rechtspersonen van bestuursdocumenten voor andere commerciële of niet-commerciële doeleinden dan het oorspronkelijke doel binnen de publieke taak waarvoor de bestuursdocumenten zijn geproduceerd. Wanneer de instantie ervoor kiest om haar documenten te laten hergebruiken, moet zij steeds zowel niet-commercieel als commercieel gebruik toelaten.

Voor de departementen binnen de Vlaamse ministeries en de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid werd door de Vlaamse Regering een afwijking gemaakt van de algemene principes van het huidige decreet betreffende hergebruik van overheidsinformatie. Voor de bestuursdocumenten van deze

⁵ B.S. 1 juli 2004.

⁶ Tenzij voor documenten van persoonlijke aard, zie artikel 17, §2, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur.

⁷ Zie artikel 13-15 van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur.

instanties is het hergebruik toegestaan. Zij kunnen dus niet meer zelf kiezen of zij hergebruik toelaten, maar kunnen enkel nog de voorwaarden ervoor bepalen.⁸

De instantie kan hergebruik gratis toestaan of zij kan een vergoeding eisen. Wanneer een vergoeding wordt gevraagd, mogen volgens het huidig decreet de totale inkomsten uit het verstrekken van de bestuursdocumenten voor hergebruik niet hoger zijn dan de kosten van verzameling, productie, vermenigvuldiging en verspreiding, vermeerderd met een redelijk rendement op investeringen.⁹

2.4.3. *Geografische Data-Infrastructuur (GDI) Vlaanderen*

Het GDI-decreet van 20 februari 2009 vormt de omzetting van de INSPIRE-richtlijn (INSPIRE: Infrastructure for Spatial Information in the European Community) in Vlaanderen.¹⁰ Deze richtlijn richt een Europese infrastructuur op voor de uitwisseling van geografische informatie tussen overheden voor de uitoefening van hun publieke taken betreffende het milieu. Het GDI-decreet vervangt het vroegere GIS-decreet (GIS: geografisch informatiesysteem) van 17 juli 2000 en breidt het Samenwerkingsverband GIS-Vlaanderen uit naar een Geografische Data-Infrastructuur Vlaanderen (GDI-Vlaanderen).

Het GDI-decreet bevat niet enkel bepalingen over het uitwisselen van geografische gegevensbronnen en diensten tussen instanties onderling, maar regelt ook de beschikbaarstelling van geografische data aan de burger via netwerkdiensten; de creatie van authentieke datasets, de creatie van metadata, en de interoperabiliteit van datasets.

In een aantal uitvoeringsbesluiten bij het GDI-decreet heeft de Vlaamse Regering de toegangsvoorwaarden tot geografische data en diensten die deel uitmaken van de GDI geregeld voor andere overheidsinstanties uit Vlaanderen en daarbuiten.¹¹ Deze regels staan naast de regelgeving betreffende het hergebruik van overheidsinformatie en hebben een ander toepassingsgebied. Hergebruik betreft immers elk gebruik van overheidsinformatie buiten de publieke taak, terwijl het GDI-decreet net bedoeld is voor uitwisseling tussen instanties van informatie die zij nodig hebben voor het uitoefenen van hun publieke taak.

Artikel 8, tweede lid, van het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie bevat volgende verwijzing naar het GDI-decreet: "In afwijking van het eerste lid, is het de stuurgroep GDI-Vlaanderen, vermeld in artikel 7, eerste lid, van het decreet van 20 februari 2009 betreffende de Geografische Data-Infrastructuur Vlaanderen en niet de deelnemers aan GDI-Vlaanderen, die de toestemming voor het onvoorwaardelijk hergebruik kan geven of de voorwaarden kan bepalen voor het hergebruik van bestuursdocumenten."

2.4.4. *E-govdecreet*

Het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer – ook wel het E-govdecreet genoemd – regelt niet alle aspecten die gebruike-

⁸ Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie bij de diverse departementen binnen de Vlaamse ministeries en bij de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid, B.S. 5 november 2007.

⁹ Artikel 7 van het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie.

¹⁰ Decreet van 20 februari 2009 betreffende de Geografische Data-Infrastructuur Vlaanderen, B.S. 28 april 2009.

¹¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 10 september 2010 tot bepaling van de nadere regels voor de toegang tot en het gebruik door de deelnemers aan GDI-Vlaanderen van de geografische gegevensbronnen en geografische diensten toegevoegd aan de GDI, B.S. 7 oktober 2010; besluit van de Vlaamse Regering van 21 oktober 2011 tot bepaling van de nadere regels voor de toegang tot en het gebruik door instanties die geen deelnemer zijn aan GDI-Vlaanderen van de geografische gegevensbronnen en geografische diensten, toegevoegd aan de GDI, en de vergoedingsregeling voor de publieke toegang, B.S. 21 november 2011.

lijk onder e-government begrepen worden, maar biedt wel een algemeen kader voor het elektronische gegevensverkeer binnen de Vlaamse overheid.¹²

Basisprincipes van het E-govdecreet zijn eenmalige gegevensinzameling, maximale gegevensdeling en de creatie van authentieke bronnen. Dit houdt in dat de entiteiten van de Vlaamse administratie hun gegevens enkel bij authentieke gegevensbronnen mogen opvragen.

Ook het E-govdecreet heeft dus geen rechtstreekse impact op het hergebruik van overheidsinformatie of de beschikbaarheid van open data, maar heeft wel onrechtstreekse invloed door het vastleggen van de regels voor de creatie van authentieke bronnen, die zeer waardevol kunnen zijn.

2.4.5. *Archiefdecreet*

Het decreet van 9 juli 2010 betreffende de bestuurlijk-administratieve archiefwerking – of kortweg het Archiefdecreet – definieert een juridisch kader aan meer dan 3400 overheidsinstanties om het eigen archiefbeheer in te richten. Als een van de belangrijkste doelstellingen heeft het om overheidsinformatie sneller terugvindbaar en beter raadpleegbaar te maken en duurzamer te bewaren.¹³

Door de maturiteit van het archiefbeheer te verhogen faciliteert het Archiefdecreet rechtstreeks en onrechtstreeks het hergebruik van overheidsinformatie. Immers zijn de overheidsorganisaties waarop het Archiefdecreet van toepassing is, onder andere verplicht om de inventarissen van archiefdocumenten waarover ze beschikken, openbaar te maken. Tenslotte worden archiefdocumenten in de regel openbaar na 30 jaar, waardoor ze in principe voor hergebruik in aanmerking komen.

Het verdient vermeld te worden dat het Archiefdecreet niet zozeer op 'archieven' als instellingen van toepassing is maar op overheidsinstanties. De meeste van deze instanties zijn, in tegenstelling tot vroeger, niet meer verplicht om hun overheidsinformatie na verloop van tijd over te dragen aan het Rijksarchief. Bijgevolg blijven de overheidsinstanties hun eigen overheidsinformatie beheren tot ze vernietigd wordt. Ze blijven dus ook bestuurlijk verantwoordelijk voor de raadpleging en het hergebruik ervan.

3. Inhoud

3.1. De richtlijn van 26 juni 2013

De Europese richtlijn 2013/37/EU inzake het hergebruik van overheidsinformatie werd goedgekeurd door het Europees Parlement en de Raad op 26 juni 2013. Aan de hand van voorliggend ontwerp van decreet moet naar aanleiding hiervan het Vlaamse decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie worden aangepast.

3.2. Oorsprong van de richtlijn

De Europese richtlijn inzake hergebruik van overheidsinformatie ('PSI-richtlijn') werd aangenomen in 2003 en had als doel het stimuleren van de Europese informatiemarkt door het harmoniseren van de regels waaronder overheidsinformatie beschikbaar werd gemaakt voor hergebruik en het garanderen van een 'eerlijk speelveld' op de informatiemarkt.

¹² Decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, B.S. 29 oktober 2008.

¹³ Decreet van 9 juli 2010 betreffende de bestuurlijk-administratieve archiefwerking, B.S. 5 augustus 2010.

Na evaluatie van de richtlijn door de Europese Commissie in 2009-2011 bleek dat er nog steeds aanzienlijke barrières blijven bestaan om hergebruik van overheidsinformatie op grote schaal ingang te doen vinden. Om deze barrières weg te werken en de richtlijn beter te laten aansluiten bij de groeiende Open Databeweging in Europa, heeft de Commissie een aantal wijzigingen doorgevoerd aan de hand van een herziening van de PSI-richtlijn.

Sinds 2003 is de hoeveelheid gegevens, inclusief overheidsgegevens, exponentieel toegenomen en maakt snelle technologische ontwikkelingen het mogelijk nieuwe diensten en toepassingen te ontwikkelen. De in 2003 vastgestelde regels zijn achterhaald door deze snelle veranderingen, met als gevolg het risico dat economische en sociale kansen die worden geboden door hergebruik van overheidsinformatie onbenut blijven (overweging 5). Sommige lidstaten hebben een ambitieuze open-data-aanpak gevolgd om het hergebruik van toegankelijke overheidsgegevens voor burgers of bedrijven gemakkelijker te maken op een niveau dat het in de richtlijn van 2003 vastgestelde minimumniveau overstijgt (overweging 6).

De richtlijn van 2003 liet de keuze aan de lidstaten en de overheidslichamen om al of niet hergebruik van hun informatie toe te laten (overweging 7). Een duidelijke verplichting voor de lidstaten om alle documenten toegankelijk te maken voor hergebruik is aangewezen, tenzij de toegang wordt beperkt of uitgesloten uit hoofde van nationale regels betreffende de toegang tot documenten en behoudens de andere uitzonderingen die in de richtlijn zijn bepaald (overweging 8).

Het toepassingsgebied van de richtlijn 2003/98/EG dient te worden uitgebreid met bibliotheken, met inbegrip van universiteitsbibliotheken (dit zijn de bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs), musea en archieven (overweging 14). Bibliotheken, musea en archieven bezitten immers een grote hoeveelheid waardevolle overheidsinformatie (overweging 15).

Om hergebruik te faciliteren, moeten openbare lichamen documenten, daar waar mogelijk en passend, in een open en machinaal leesbaar formaat, samen met hun metagegevens, beschikbaar stellen voor hergebruik (overweging 20).

Wanneer openbare lichamen een vergoeding vragen voor het hergebruik van documenten, moet die vergoeding in beginsel beperkt blijven tot de marginale kosten (overweging 22). Er bestaan echter uitzonderingen waarbij in bepaalde gevallen de hogere vergoedingen dienen getoetst te worden aan vastgestelde criteria (overweging 25).

Licenties voor het hergebruik van overheidsinformatie leggen zo weinig mogelijk beperkingen op het hergebruik. Vrije licenties die online beschikbaar zijn, die uitgebreidere rechten op hergebruik toekennen zonder technologische, financiële of geografische beperkingen en die berusten op vrij toegankelijke gegevensformaten, moeten in dit opzicht een belangrijke rol spelen (overweging 26).

De rechtsmiddelen moeten de mogelijkheid tot een herziening door een onpartijdige instantie omvatten (overweging 28).

Bij de vaststelling van de beginselen voor hergebruik van documenten moeten exclusiviteitsovereenkomsten tussen openbare lichamen en particuliere partners zoveel mogelijk worden vermeden (overweging 29).

Het is tot slot noodzakelijk dat de lidstaten verslag uitbrengen aan de Commissie over de omvang van het hergebruik van overheidsinformatie, de voorwaarden waaronder deze beschikbaar wordt gesteld en de praktijk op het gebied van rechtsmiddelen (overweging 35).

3.3. Inhoud van de richtlijn

Naar aanleiding van deze overwegingen heeft de richtlijn van 26 juni 2013 de PSI-richtlijn van 17 november 2003 op volgende punten gewijzigd:

- verplichting tot het voor hergebruik toegankelijk maken van alle documenten, tenzij de toegang wordt beperkt uit hoofde van nationale regels of behoudens andere uitzonderingen in de richtlijn bepaald;
- de vergoeding voor hergebruik wordt in regel beperkt tot de marginale kosten voor vermenigvuldiging, verstrekking en verspreiding. Uitzonderingen zijn mogelijk in een beperkt aantal gevallen, waarbij hogere vergoedingen al dan niet getoetst worden aan vooraf bepaalde criteria;
- uitbreiding van het toepassingsgebied met bibliotheken (met inbegrip van bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs), musea en archieven. Zij volgen echter een afwijkend regime: geen verplichting, hogere vergoeding dan marginale kosten is toegelaten, exclusiviteitsovereenkomsten in het kader van digitaliseringsprojecten zijn toegelaten;
- transparantieverplichtingen voor de lidstaten, onder andere met betrekking tot de praktijk op het vlak van rechtsmiddelen en de vergoedingen voor hergebruik;
- lidstaten stellen praktische regelingen vast die het zoeken naar voor hergebruik beschikbare documenten vereenvoudigt, zoals het inrichten van overzichtslijsten of portaalsites;
- aanmoediging van de lidstaten tot het gebruik, waar mogelijk en passend, van open en machinaal leesbare formaten;
- aanmoediging van de lidstaten tot het gebruik van standaardlicenties.

3.4. Omzettingstermijn van de richtlijn

De Europese richtlijn 2013/37/EU inzake het hergebruik van overheidsinformatie werd goedgekeurd door het Europees Parlement en de Raad op 26 juni 2013. De lidstaten dienen voor 18 juli 2015 de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen vast te stellen en bekend te maken die nodig zijn om aan de richtlijn te voldoen.

3.5. Beginselen van het ontwerp van decreet

In vele gevallen is gekozen voor een aanpassing van het decreet van 27 april 2007 strikt volgens de gewijzigde bepalingen van de richtlijn.

Aanpassingen van het decreet van 27 april 2007 die verder gaan dan wat Europa oplegt, zijn voor principieel akkoord voorgelegd aan het coördinatiecomité VDI van 25 september 2014. Dit akkoord geldt als uitgangspunt voor de verdere toelichting van de belangrijkste beleidsopties bij de opmaak van dit ontwerp van decreet.

3.5.1. *Proactieve invulling van hergebruik in lijn met het opendatabeleid van de Vlaamse Regering*

Om de gangbare praktijk inzake hergebruik van overheidsinformatie in Vlaanderen beter te laten aansluiten bij het opendatabeleid van de Vlaamse Regering en om invulling te geven aan de ambitie ter zake opgenomen in het Vlaams regeerakkoord 2014-2019 wordt in het ontwerp van decreet een proactieve invulling gegeven aan hergebruik.

Deze proactieve invulling heeft betrekking op volgende aspecten:

- hergebruik is toegestaan voor zowel commerciële als niet commerciële doeleinden, steeds overeenkomstig de bepalingen van het decreet;
- tenzij dit om juridische, technische of andere zeer gegronde redenen niet mogelijk is, geeft de instantie (of de GDI-stuurgroep voor het hergebruik van geografische overheidsinformatie) toestemming om de bestuursdocumenten in hun geheel of ten dele te hergebruiken op eender welke wijze, in oorspronkelijke of

- in gewijzigde of bewerkte vorm, zonder uitsluiting van enige categorieën van aanvragers, zonder beperkingen in de tijd of in geografische draagwijdte van het hergebruik;
- alle instanties hanteren de modellicenties met voorwaarden voor hergebruik zoals door Vlaamse Regering bepaald, een instantie (of de GDI-stuurgroep voor het hergebruik van geografische overheidsinformatie) kan hiervan afwijken en andere voorwaarden bepalen mits motivering;
- om het zoeken naar voor hergebruik beschikbare bestuursdocumenten te vereenvoudigen wordt met betrekking tot de belangrijkste bestuursdocumenten waarover de Vlaamse administratie beschikt, voorzien in overzichtslijsten en portaalsites.

3.5.2. *Bescherming van de intellectuele eigendomsrechten bij derden*

Artikel 2, 2 (b), van de PSI-richtlijn uit 2003, niet gewijzigd in 2013, stelt dat de richtlijn niet van toepassing is op documenten waarvan de intellectuele eigendomsrechten bij derden berusten. Artikel 2, tweede lid, 2°, van het decreet van 27 april 2007 stelt dat bestuursdocumenten waarvan de intellectuele eigendomsrechten bij derden berusten niet worden beschouwd als bestuursdocumenten voor de toepassing van de bepalingen van het decreet.

Het gegeven dat de richtlijn niet van toepassing is op dergelijke documenten impliceert echter niet dat lidstaten geen uitgebreider beleid mogen voeren dat deze documenten toch zou omvatten. Immers, de doeleinden van de richtlijn kunnen eveneens (en zelfs nog efficiënter) worden bereikt met een bredere regelgeving die hergebruik toelaat wanneer dit mogelijk is, inclusief in gevallen waar de intellectuele eigendomsrechten bij derden berusten. In de praktijk is dergelijk hergebruik ook reeds gangbaar in Vlaanderen: onder andere bij het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV) worden er al talloze datasets beschikbaar gemaakt voor hergebruik waarvan de intellectuele eigendomsrechten deels bij derden berusten, en waarvan de betrokken instanties enkel beschikken over de nodige rechten om hergebruik toe te laten onder specifieke voorwaarden.

De uitsluitingsbepaling in het decreet van 27 april 2007 is dus kennelijk breder dan nodig, en een accuratere omschrijving is nuttig om Vlaamse instanties aan te zetten tot een meer proactief hergebruikbeleid.

Een Vlaamse hergebruikbepaling wordt bijgevolg doelmatiger geformuleerd door de volgende basisprincipes te huldigen:

- het gegeven dat “intellectuele eigendomsrechten bij derden berusten” wordt niet meer beschouwd als een element dat bestuursdocumenten per definitie uitsluit van de draagwijdte van het decreet;
- de uitsluitingsregel wordt bijgevolg vernauwd: bestuursdocumenten worden uitgesloten van de draagwijdte van het decreet wanneer een instantie niet over de nodige rechten beschikt om hergebruik (zoals gedefinieerd door het decreet) toe te laten;
- daarnaast mag het hergebruik vanzelfsprekend geen inbreuk maken op de intellectuele eigendomsrechten van een derde. Dit is echter een algemene voorwaarde voor hergebruik die losstaat van de uitsluitingsregel.

3.5.3. *Decretale regeling van eenvoudige en kosteloze gegevensuitwisseling tussen instanties*

Binnen het coördinatiecomité VDI en ook op andere fora is de gebrekkige uitwisseling van gegevens tussen Vlaamse instanties reeds meerdere malen besproken. Hierbij wordt dikwijls verwezen naar lopende initiatieven met betrekking tot hergebruik en open data.

Gegevensuitwisseling tussen instanties valt uitdrukkelijk niet onder de definitie voor 'hergebruik' zoals opgenomen in de PSI-richtlijn en het decreet. Anderzijds willen we vermijden dat bestuursdocumenten die voor hergebruik door derden in aanmerking komen niet gedeeld worden tussen instanties onderling. De aanpassing van het decreet naar aanleiding van de omzetting van de PSI-richtlijn biedt de mogelijkheid om het principe van eenvoudige en kosteloze gegevensuitwisseling tussen instanties eveneens decretaal te verankeren en dit op relatief korte termijn.

Hierbij gelden volgende uitgangspunten:

- bestuursdocumenten beschikbaar voor hergebruik kunnen ook gedeeld worden tussen instanties in Vlaanderen met het oog op de vervulling van hun publieke taak;
- gegevensuitwisseling tussen instanties met het oog op de vervulling van hun publieke taak is kosteloos en gebeurt aan de hand van, waar mogelijk en passend, een open en machinaal leesbaar formaat;
- voor datasets, toegevoegd aan het GDI, gebeurt gegevensuitwisseling tussen instanties in lijn met het GDI-decreet en haar uitvoeringsbesluiten.

3.5.4. Onpartijdige beroepsinstantie

Er wordt voor gekozen om het beroep tegen bepaalde beslissingen van instanties aangaande hergebruik te laten indienen bij de bestaande afdeling hergebruik van de beroepsinstantie betreffende openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie. De reden om te pleiten voor één organisatorische entiteit is ingegeven door de grote raakvlakken tussen openbaarheid van bestuur en hergebruik (in het bijzonder met betrekking tot de uitsluitingsregel artikel 2, tweede lid, 3°). Ook omwille van de transparantie voor de burger is het aangewezen de beroepen te groeperen bij één entiteit.

3.6. Concordantietabellen bij het omzetten van de richtlijn

Ten einde een eenvoudige vergelijking tussen de structuur en de inhoud van de richtlijn en het ontwerp van decreet toe te laten, worden concordantietabellen toegevoegd.

ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN DIVERSE BEPALINGEN VAN HET DECREET VAN 27 april 2007 BETREFFENDE HET HERGEBRUIK VAN OVERHEIDSINFORMATIE		RICHTLIJN 2013/37/EU VAN HET EUROPESE PARLEMENT EN DE RAAD VAN 26 juni 2013 TOT WIJZIGING VAN DE RICHTLIJN 2003/98/EG INZAKE HET HERGEBRUIK VAN OVERHEIDSINFORMATIE	
<i>Artikel nr.</i>	<i>Inhoud</i>	<i>Artikel nr.</i>	<i>Inhoud</i>
Artikel 1	Verwijzing naar de richtlijn 2013/37/EU van 26 juni 2013	Art. 2, 2	Verwijzing in wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen vastgesteld om aan de richtlijn te voldoen
Artikel 2	Definities	Art. 1, 2)	Definities
Artikel 3	Toepassingsgebied	Art. 1, 1), a), i)	Voorwerp en toepassingsgebied
		Art. 1, 1), a), ii)	Voorwerp en toepassingsgebied
		Art. 1, 1) a), iii)	Voorwerp en toepassingsgebied
		Art. 1, 1) a), iv)	Voorwerp en toepassingsgebied
		Art. 1, 1), a), v)	Voorwerp en toepassingsgebied
Artikel 4	Algemeen beginsel	Art. 1, 3)	Algemeen beginsel
Artikel 4	Formaten	Art. 1, 2)	Definities

Artikel 4	Formaten	Art. 1, 5)	Beschikbare formaten
Artikel 5	Formaten		
Artikel 5	Stopzetting	Geen	
Artikel 6	Vergoeding	Art. 1, 6)	Tarifieringsbeginselen
Artikel 7	Standaardvergoedingen	Art. 1, 7)	Transparantie
Artikel 8	Licenties	Art. 1, 8)	Licenties
Artikel 9	Overzichtslijsten en portaalsites	Art. 1, 9)	Praktische regelingen
Artikel 10	Aanvraagprocedure	Art. 1, 4)	Voorschriften voor de behandeling van verzoeken om hergebruik
		Art. 1, 7)	Transparantie
Artikel 11	Exclusiviteitsregelingen voor digitalisering van culturele hulpbronnen	Art. 1, 10)	Verbod op exclusiviteitsregelingen
Artikel 12	Verslaggeving	Art. 1, 11)	Evaluatie
Artikel 13	Gegevensdeling tussen instanties	Geen	
Artikel 14	Gegevensdeling tussen instanties	Geen	
Artikel 15	Gegevensdeling tussen instanties	Geen	
Artikel 16	Gegevensdeling tussen instanties	Geen	

RICHTLIJN 2013/37/EU VAN HET EUROPESE PARLEMENT EN DE RAAD VAN 26 juni 2013 TOT WIJZIGING VAN DE RICHTLIJN 2003/98/EG INZAKE HET HERGEBRUIK VAN OVERHEIDSINFORMATIE		ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN DIVERSE BEPALINGEN VAN HET DECREET VAN 27 april 2007 BETREFFENDE HET HERGEBRUIK VAN OVERHEIDSINFORMATIE	
Artikel nr.	Inhoud	Artikel nr.	Inhoud
Art. 1, 1), a), i)	Voorwerp en toepassingsgebied: 'openbare taak'	Art. 3	Algemene bepalingen, definities en toepassingsgebied
Art. 1, 1), a), ii)	Voorwerp en toepassingsgebied: 'toegangsregelingen onder meer in verband met de bescherming van de nationale veiligheid, defensie of openbare veiligheid, statistisch geheim en handelsgeheim'	Art. 3	Algemene bepalingen, definities en toepassingsgebied
Art. 1, 1) a), iii)	Voorwerp en toepassingsgebied: 'toegangsregelingen onder meer aantonen van bijzonder belang, gedeelten van documenten die alleen logo's, wapens en insignes bevatten, toegangsregelingen in verband met de bescherming van persoonsgegevens'	Art. 3	Algemene bepalingen, definities en toepassingsgebied
Art. 1, 1) a), iv)	Voorwerp en toepassingsgebied: 'onderwijs en onderzoeksinstellingen'	Art. 3	Algemene bepalingen, definities en toepassingsgebied
Art. 1, 1), a), v)	Voorwerp en toepassingsgebied: 'andere culturele instellingen dan bibliotheken musea en archieven'	Art. 3	Algemene bepalingen, definities en toepassingsgebied
Art. 1, 1), b)	Voorwerp en toepassingsgebied: 'toegangsregelingen in de lidstaten onverlet'	Art. 3	Algemene bepalingen, definities en toepassingsgebied
Art. 1, 1), c)	Voorwerp en toepassingsgebied: 'Unierecht i.p.v. Gemeenschapsrecht'	Geen	

Art. 1, 2)	Definities	Art. 2	Algemene bepalingen, definities en toepassingsgebied
		Art. 4	Algemene beginselen inzake hergebruik van bestuursdocumenten
Art. 1, 3)	Algemeen beginsel	Art. 4	Algemene beginselen inzake hergebruik van bestuursdocumenten
Art. 1, 4)	Voorschriften voor de behandeling van verzoeken om hergebruik	Art. 10	Aanvraagprocedure
Art. 1, 5)	Beschikbare formaten	Art. 4	Algemene beginselen inzake hergebruik van bestuursdocumenten
		Art. 5 (huidig decreet)	Algemene beginselen inzake hergebruik van bestuursdocumenten
		Art. 5	Algemene beginselen inzake hergebruik van bestuursdocumenten
Art. 1, 6)	Tarifieringsbeginselen	Art. 6	Algemene beginselen inzake hergebruik van bestuursdocumenten
Art. 1, 7)	Transparantie	Art. 7	Algemene beginselen inzake hergebruik van bestuursdocumenten
		Art. 10	Aanvraagprocedure
Art. 1, 8)	Licenties	Art. 8	Algemene beginselen inzake hergebruik van bestuursdocumenten
Art. 1, 9)	Praktische regelingen	Art. 9	Algemene beginselen inzake hergebruik van bestuursdocumenten
Art. 1, 10)	Verbod op exclusiviteitsregelingen	Art. 11	Discriminatieverbod en eerlijke handel
Art. 1, 11)	Evaluatie	Art. 12	De beroepsprocedure
Art. 2, 1	Omzettingstermijn	Geen	
Art. 2, 2	Verwijzing in wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen vastgesteld om aan de richtlijn te voldoen	Art. 1	Algemene bepalingen, definities en toepassingsgebied
Art. 3	Tijdstip inwerkingtreding van de richtlijn	Geen	
Art. 4	Doelgroep van de richtlijn	Geen	

4. Advies Raad van State en strategische adviesraden

4.1. Bespreking advies Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken (VLABEST) 2015/02 van 15 januari 2015

VLABEST steunt het uitgangspunt dat overheidsinformatie zo maximaal mogelijk moet hergebruikt kunnen worden. De raad is dus op zich inhoudelijk akkoord met de bijsturingen van het decreet (en vraagt geen wijziging van het voorontwerp van decreet) maar formuleert enkele bedenkingen omtrent de impact van de wijzigingen op de lokale besturen:

- het regelgevend kader inzake alle aspecten van overheidsinformatie blijft versnipperd. VLABEST is vragende partij voor een (online)punt waar alle info omtrent overheidsinformatie en de bijhorende instrumenten op een geïntegreerde manier ter beschikking worden gesteld;

replik: zoals in het advies terecht aangegeven wordt, is de voorgestelde wijziging een reactie op de herziene PSI-richtlijn die binnen een door de Europese Commissie vooropgestelde deadline dient te worden omgezet. Het decreet inzake hergebruik kan in een tweede fase opgenomen worden in het Vlaams bestuursdecreet, zoals in het regeerakkoord is aangekon-

digd. Het opzet hiervan is om de verschillende Vlaamse bestuurlijke regels te harmoniseren in een Vlaamse bestuurlijke codex via inhoudelijke clusters;

- VLABEST houdt omwille van de bijkomende verplichtingen inzake hergebruik en de ten aanzien van de openbare sector steeds grotere verwachtingen op ICT-gebied een pleidooi voor een sterke en proactieve Vlaamse ondersteuning en stimulering van de lokale besturen bij de uitbouw van hun ICT-beleid;

replik: de lokale besturen kunnen al gebruik maken van bepaalde ICT-infrastructuur, zoals het platform voor digitale handtekening, gebruikers- en toegangsbeheer en digitale certificaten (nodig voor beveiligde uitwisseling van informatie tussen systemen). De lokale besturen kunnen gebruik maken van enkele raamcontracten, onder andere voor exploitatiegebonden ICT-diensten en de aankoop van ICT-producten. Bovendien zijn de lokale besturen volwaardig lid van de Stuurgroep GDI-Vlaanderen en het coördinatiecomité bij de Vlaamse Dienstenintegrator en kunnen zij zo mee het beleid bepalen. De lokale besturen worden ook nauw betrokken bij de projecten van het nog op te richten Agentschap Informatie Vlaanderen.

4.2. Bespreking advies Raad van State nr. 57.081/3 van 13 maart 2015

De Raad van State heeft de volgende opmerkingen:

- het nieuwe artikel 2, 9, van de richtlijn definieert de term 'universiteit' als "een openbaar lichaam dat postsecundair hoger onderwijs verstrekt dat tot een academische graad leidt". Omdat de richtlijn van toepassing is op 'universiteitsbibliotheken' – zij het dat de verplichtingen dan op een andere manier zijn geformuleerd en er een afwijkende vergoedings- en exclusiviteitsregeling geldt –, is het van belang te weten of de bibliotheken van instellingen die hoger onderwijs aanbieden doch geen universiteiten zijn, al dan niet aan de regeling inzake hergebruik zijn onderworpen;

replik: het ontwerp van decreet wordt aangepast: in artikel 2 van het decreet van 27 april 2007 wordt een definitie toegevoegd, nl. de term "instellingen voor hoger onderwijs: instanties die postsecundair hoger onderwijs verstrekken dat tot een academische graad leidt". Deze definitie is conform de definiëring van universiteiten uit de richtlijn. Bovendien is deze definitie afgestemd met de huidige Codex Hoger Onderwijs: door het hanteren van het begrip 'instellingen voor hoger onderwijs' worden zowel de universiteiten, de hogescholen als de geregistreerde instellingen voor hoger onderwijs omvat die postsecundair hoger onderwijs verstrekken dat tot een academische graad leidt. In het decreet wordt daarom het begrip 'bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs' gehanteerd. In de memorie van toelichting wordt opgenomen dat deze formulering conform is met de definitie van 'universiteit' van de richtlijn waarbij het in Vlaanderen steeds gaat om bibliotheken van publiekrechtelijke instanties conform artikel 4, §1, van het decreet Openbaarheid van bestuur;

- het decreet is niet van toepassing op bestuursdocumenten waarvan de verstrekking een activiteit is die niet valt onder de publieke taak van de betrokken instanties terwijl de richtlijn uitdrukkelijk stelt dat dit slechts het geval is "mits de omvang van de overheidstaak transparant is en aan toetsing is onderworpen". Die laatste toevoeging ontbreekt;

replik: het ontwerp van decreet wordt dan ook aangepast: in artikel 3 van het ontwerp van decreet wordt aan artikel 2/1, 1°, toegevoegd: "mits de omvang van de publieke taken ook transparant is en aan toetsing is onderworpen";

- uit artikel 8, lid 1, van de richtlijn volgt dat de instanties voorwaarden kunnen opleggen voor het hergebruik, indien nodig door middel van een licentie. Deze voorwaarden mogen evenwel de mogelijkheden tot hergebruik niet nodeloos beperken, noch gebruikt worden om de mededinging te beperken. Die twee beperkingen gelden ongeacht of de voorwaarden al dan niet middels een licentie worden opgelegd. Het is volgens de Raad van State niet duidelijk of de twee genoemde beperkingen die worden hernomen in het ontworpen artikel 8, §2, eerste lid, van het decreet van 27 april 2007, ook gelden bij de toepassing van het ontworpen artikel 8, §3, tweede lid, van het decreet van 27 april 2007;

replik: er wordt in artikel 8, §3, tweede lid, expliciet verduidelijkt dat het ontworpen artikel 8, §2, tweede lid, van het decreet van 27 april 2007 ook geldt ingeval afgeweken wordt van de voorwaarden van de modellicenties;

- in het opschrift wordt enkel melding gemaakt van de wijziging van het decreet van 27 april 2007 terwijl ook wijzigingen worden aangebracht aan het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer;

replik: het opschrift is aangevuld;

- bij de omzetting van een richtlijn, al gaat het om een wijzigende richtlijn, dient naar de omgezette richtlijn te worden verwezen in de omzettingstekst, ook al betreft het een tekst tot wijziging van een reeds bestaande regeling;

replik: in artikel 1 is toegevoegd dat het om de omzetting van de richtlijn 2013/37/EU gaat;

- door te bepalen dat het decreet niet van toepassing is op de bestuursdocumenten waarop de instantie niet "de nodige rechten" heeft, waarbij het aan de instantie toekomt te beoordelen wat, geval per geval, die noodzakelijke rechten zijn, wordt het meteen ook aan die instantie overgelaten om het toepassingsgebied van het decreet te bepalen. Het toepassingsgebied van het decreet zal op dit punt dus volstrekt onduidelijk zijn. Het verdient volgens de Raad van State daarom aanbeveling te bepalen dat de regeling – anders dan de richtlijn – ook van toepassing is op bestuursdocumenten waarvan de intellectuele eigendomsrechten bij derden berusten, maar daarvoor aparte regels uit te werken. Zoals uit de memorie van toelichting blijkt, zal de instantie in dat geval een zo ruim mogelijk hergebruik moeten nastreven, binnen nog in het decreet in te schrijven grenzen. In dit advies kan de Raad van State zich over dergelijke regels niet uitspreken, vermits het ontwerp geen dergelijke regels bevat;

replik: het is niet mogelijk om deze oefening in abstracto te reglementeren, aangezien zowel de toegekende rechten van de eigenaars als de gevraagde rechten kunnen verschillen van geval tot geval, en geen enkele beperking of eis per definitie tot onmogelijkheid van het hergebruik leidt. Zoals de hierboven aangegeven voorbeelden aantonen (een eis tot bronvermelding, tot louter niet-commercieel gebruik, tot gebruik uitsluitend in een bepaalde sector enzovoort) staan talloze beperkingen hergebruik niet in de weg, afhankelijk van de plannen en behoeften van de hergebruiker. In dergelijke gevallen dient het bestuursdocument dus ook niet te worden uitgesloten van het toepassingsgebied van het decreet. Het is op dit punt dat via artikel 2/1, 2°, bewust een beleid wordt ondersteund dat proactiever is dan de minimale harmonisatieregeling die de richtlijn voorstaat: hoewel de situatie waarbij de instantie niet over de volheid van de intellectuele eigendomsrechten beschikt niet onder de verplichte draagwijdte van de richtlijn valt, gaat het evenzeer om een situatie waarbij hergebruik vaak wel mogelijk is, en Vlaanderen ook een beleid wil voeren waarbij hergebruik ook effectief wordt gestimuleerd. Artikel 2/1, 2°, bereikt dit doel door de instantie bij elk verzoek tot hergebruik te laten onderzoeken of zij over de nodige rechten

beschikt. Dat onderzoek is weliswaar niet steeds triviaal maar leidt niet tot arbitraire besluitvorming waarbij de instantie naar eigen goeddunken bepaalt wat de draagwijdte van het decreet is: indien hergebruik objectief mogelijk is – en dit wordt louter bepaald door een afweging van de beschikbare rechten tegen de gevraagde rechten, en niet door enige inschatting van wat de instantie zelf als nodig beschouwt – dan valt het betrokken bestuursdocument onder de draagwijdte van het decreet en dient de instantie het hergebruik toe te staan. Deze afweging is niet meer of minder arbitrair dan de andere uitsluitingsgronden van artikel 2/1. Kortom, op deze manier wordt via artikel 2/1, 2°, verzekerd dat instanties hergebruik toestaan wanneer dit mogelijk is op basis van de rechten waarover zij beschikken, en niet alleen in de meest eenvoudige situatie, namelijk wanneer zij als enige over de volheid van de eigendomsrechten beschikken. Vandaar dat op de aanbeveling van de Raad van State om dit in abstracto te regelen, niet wordt ingegaan;

- door enkel te verwijzen naar het Vlaamse Openbaarheidsdecreet zou de indruk kunnen ontstaan dat inzake hergebruik geen toepassing dient te worden gemaakt van andere uitzonderingsgevallen inzake openbaarheid van bestuursdocumenten. Er zou in het ontworpen artikel 2/1, 3°, van het decreet van 27 april 2007 daarom beter worden geschreven: “de bestuursdocumenten of onderdelen ervan waarvoor de toegang is uitgesloten op basis van de geldende regeling inzake toegang tot bestuursdocumenten”;

replik: artikel 2/1, 3°, werd in die zin aangepast;

- in het ontworpen artikel 7, eerste lid, van het decreet van 27 april 2007 verwijst het betrekkelijk voornaamwoord “hun” naar “bestuursdocumenten”, evenwel zonder dat die term in het betrokken lid voorkomt. Dat dient te worden verholpen door in de eerste zin van dat lid te schrijven “... voor het hergebruik van bestuursdocumenten, ...”;

replik: artikel 7, eerste lid, werd in die zin aangepast;

- om niet in strijd te zijn met de bevoegdheidsverdelende regels, dienen de zinsneden “een wet,” en “of een ordonnantie” te worden geschrapt in het ontworpen artikel 7, tweede lid, 2°. Vanzelfsprekend zal onder de vermelding “een decreet” in die bepaling ook dienen te worden begrepen, nog bestaande wetten in aangelegenheden waarvoor de federale overheid geen bevoegdheid meer heeft;

replik: artikel 7, tweede lid, 2°, werd in die zin aangepast. Aldus blijft enkel een verwijzing over naar verplichtingen die bij of krachtens een decreet zijn opgelegd. Omwille van de afstemming van de terminologie wordt in artikel 7, tweede lid, 1°, “openbare” vervangen door “publieke”, aangezien de term ‘publieke’ ook in artikel 2/1 wordt gehanteerd;

- in het ontworpen artikel 7, tweede lid, 2°, wordt melding gemaakt van de verplichting om voldoende inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten te dekken die bij bindend voorschrift wordt vastgesteld. Er wordt echter aan toegevoegd dat, indien dergelijke voorschriften ontbreken, deze verplichtingen worden vastgesteld in overeenstemming met “de gangbare bestuurspraktijk”. Volgens de Raad van State lijken naar Belgisch grondwettelijk recht de genoemde verplichtingen slechts te kunnen worden opgelegd bij of krachtens een formele wet;

replik: de mogelijkheid dat die verplichting zou worden ingevoerd door een gangbare praktijk, is in artikel 7, tweede lid, 2°, geschrapt;

- artikel 10 van het ontwerp strekt tot aanvulling van artikel 12, §5, van het decreet van 27 april 2007 met een nieuw, derde lid. In het tweede lid van die paragraaf komt nog een verwijzing voor naar het tweede lid van artikel 2 van het decreet, dat wordt opgeheven bij artikel 2, 2°, van het ontwerp;

replik: die verwijzing is in artikel 10, 2°, omgevormd tot een verwijzing naar artikel 2/1, 2°, van het decreet;

- de Raad van State heeft bedenkingen bij de volgorde van invoeging van een nieuwe afdeling in hoofdstuk II van het decreet van 18 juli 2008;

replik: om de structuur van hoofdstuk II van het E-govdecreet te respecteren, wordt een afdeling III/1 toegevoegd (in plaats van invoeging van een afdeling I/1);

- ter wille van de duidelijkheid dient in het ontworpen artikel 4/2 van het decreet van 18 juli 2008 te worden geschreven “gegevens in de ontvangen bestuursdocumenten” in plaats van “ontvangen gegevens”;

replik: artikel 4/2 is in die zin aangepast;

- tenzij er een bijzondere reden is om af te wijken van de gebruikelijke termijn van inwerkingtreding van decreten (namelijk de tiende dag na de bekendmaking ervan in het Staatsblad), moet artikel 17 worden weggelaten. De stellers van het ontwerp zullen er in elk geval over moeten waken dat de ontworpen regeling tijdig wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad;

replik: artikel 17 wordt geschrapt. Vermoedelijk zal de parlementaire behandeling pas na het paasreces kunnen starten. Na bekrachtiging door de Vlaamse Regering dient het decreet nog te worden vertaald vooraleer het decreet in het Staatsblad kan worden gepubliceerd. Omdat de richtlijn tegen uiterlijk 18 juli 2015 moet zijn omgezet, dient het decreet dan ook ten laatste op 8 juli te worden gepubliceerd.

B. Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2

In artikel 2 van het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie worden aan het eerste lid worden een punt 4° tot en met 8° toegevoegd.

Conform de richtlijn wordt in het ontwerp van decreet respectievelijk een definitie toegevoegd voor ‘machinaal leesbaar formaat’ en ‘open formaat’. Deze definities behoeven geen verdere toelichting.

Een definitie wordt toegevoegd voor ‘metagegevens’. Deze definitie is afgeleid van artikel 3, 7°, van het GDI-decreet van 20 februari 2009. Met metagegevens wordt bedoeld informatie waarin bestuursdocumenten worden beschreven en die het mogelijk maakt die gegevens te zoeken, te inventariseren en te gebruiken.

Een definitie wordt toegevoegd voor ‘archieven’ waarbij verwezen wordt naar artikel 3, 1°, van het Archiefdecreet. Met archieven wordt bijgevolg bedoeld instanties waarbij bestuursdocumenten worden neergelegd overeenkomstig wettelijke ver-

plichtingen, of instanties waarvan de belangrijkste taak het archiefbeheer, vermeld in artikel 3, 1°, van het Archiefdecreet van 9 juni 2010, van bestuursdocumenten is.

In het Archiefdecreet wordt met archiefbeheer bedoeld het organiseren en uitvoeren van de archiefvorming, het ontsluiten, het toegankelijk maken, het selecteren, het vernietigen of bewaren en het beschikbaar stellen van de archiefdocumenten. Met archiefdocumenten worden bedoeld alle documenten die ongeacht hun datum, vorm, ontwikkelingsstadium of drager naar hun aard bestemd zijn om te berusten onder de zorgdrager die ze heeft ontvangen, verworven of opgemaakt uit hoofde van zijn activiteiten of taken of ter handhaving van zijn rechten.

Instanties die archiefbeheer niet als belangrijkste taak hebben, beschikken niet over de autonome beslissingsbevoegdheid om hergebruik toe te staan. Het archiefdepot van de Vlaamse overheid te Vilvoorde bijvoorbeeld is een administratief onderdeel van een instantie en is niet gevat door de definitie voor archieven zoals hoger vermeld. Hetzelfde kan gezegd worden voor vele zogenaamde archieven van lokale besturen of andere instanties. Er is geen objectief criterium om een onderscheid te maken tussen overheidsinformatie in dergelijke archieven of op de werkvloer. Dat is in tegenstelling tot bijvoorbeeld de statische archieven van provincies die, na 30 jaar, krachtens wettelijke verplichtingen, in bewaring worden gegeven bij het Rijksarchief.

Om rechtsonzekerheid te vermijden, is ervoor gekozen om een definitie van 'archieven' toe te voegen, die duidelijk maakt welke instanties onder de richtlijn vallen. Zoals gezegd zullen bijvoorbeeld gemeentelijke archiefdiensten, provinciale archiefdiensten, archiefdepots bij entiteiten van de Vlaamse overheid enzovoort niet als 'archief' worden aanzien in de zin van deze richtlijn. Zij vallen bijgevolg onder de standaardregeling voor hergebruik van overheidsinformatie. Enkel instanties die aan de definitie voldoen, bijvoorbeeld een intergemeentelijk samenwerkingsverband met eigen rechtspersoon die is opgericht met het oog op het archiveren van overheidsinformatie, voldoet aan de definitie.

Een definitie wordt toegevoegd voor 'instellingen voor hoger onderwijs: instanties die postsecundair hoger onderwijs verstrekken dat tot een academische graad leidt' (artikel 2, 8°). Deze definitie is conform de definitie van 'universiteiten' in de richtlijn. Bovendien is deze definitie afgestemd met de huidige Codex Hoger Onderwijs: door het hanteren van het begrip 'instellingen voor hoger onderwijs' worden zowel de universiteiten, de hogescholen als de geregistreerde instellingen voor hoger onderwijs omvat die allen postsecundair hoger onderwijs verstrekken dat tot een academische graad leidt. In het decreet wordt om dezelfde reden telkens het begrip 'bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs' gehanteerd. Hierbij gaat het in Vlaanderen steeds om bibliotheken van publiekrechtelijke instanties conform artikel 4, §1, van het decreet Openbaarheid van bestuur.

Het tweede lid van artikel 2 van het decreet van 27 april 2007 wordt omwille van de leesbaarheid opgeheven (artikel 2 wordt beperkt tot definities) en wordt grotendeels overgenomen in artikel 2/1 dat specifiek bepaalt op welke bestuursdocumenten het decreet niet van toepassing is.

Artikel 3

Artikel 2/1 herneemt grotendeels het tweede lid van artikel 2 (cfr. supra).

Uitsluitingsbepaling in artikel 2/1, 1°, wordt aangevuld met "mits de omvang van de publieke taken transparant is en aan toetsing is onderworpen". Deze aanvulling is conform de herziene richtlijn.

De nieuwe uitsluitingsbepaling in artikel 2/1, 2°, luidt als volgt: "2° bestuursdocumenten waarvoor een instantie niet over de nodige rechten beschikt om hergebruik toe te staan;".

Deze aanpassing is eenvoudig, bevat geen bredere uitsluiting dan nodig is, en erkent het centrale doeleinde van de richtlijn: het stimuleren van hergebruik van overheidsinformatie wanneer dit toelaatbaar is. In wat volgt, wordt verduidelijkt over welke intellectuele eigendomsrechten een instantie dient te beschikken.

De ideale situatie waarbij een instantie ongelimiteerd hergebruik kan toestaan, zonder beperkingen die complexiteit creëren voor de hergebruiker – is deze waarbij de instantie zelf over alle eigendomsrechten beschikt. Dit impliceert dat zij als enige de overdracht heeft bedongen van de vermogensrechten, naburige rechten, databankrechten, en eventuele andere intellectuele eigendomsrechten die op de bestuursdocumenten gevestigd zouden zijn, en dat de eventuele auteurs akkoord zijn gegaan met een pragmatische en evenwichtige uitoefening van hun morele rechten.

Indien een dergelijke eigendomsoverdracht niet haalbaar blijkt – bijvoorbeeld omdat de eigenaar weigert hiermee akkoord te gaan – dan dient de instantie ernaar te streven om de toestemming te krijgen om, naast de nodige rechten voor het eigen interne gebruik, ook het recht te krijgen om sublicenties toe te laten aan hergebruikers, idealiter:

- voor alle toepasselijke intellectuele eigendomsrechten, inclusief auteursrecht, naburige rechten en databankrechten;
- voor alle toepasselijke vermogensrechten, inclusief reproductierecht, de rechten van mededeling en distributie, en het recht op verhuring of uitlening;
- voor zowel commerciële als niet-commerciële doeleinden;
- zonder beperkingen naar ontvangers van sublicenties (bijvoorbeeld geen beperkingen tot overheidsdiensten, non-profitsector, onderwijssector, gezondheidssector enzovoort);
- zonder beperkingen in de tijd;
- zonder beperkingen in geografie;
- zowel in oorspronkelijke als in gewijzigde of bewerkte vorm;
- zowel op het werk in zijn geheel als ten dele;
- en met een regeling voor de uitoefening van morele rechten die hergebruik niet onmogelijk of buitensporig moeilijk maakt.

Ook wanneer het niet haalbaar blijkt om al deze rechten in sublicentie te geven, kan het nog steeds mogelijk zijn om hergebruik toe te laten. Een auteur die bijvoorbeeld aandringt op systematische naamsvermelding maakt daarmee hergebruik geenszins onmogelijk, hoewel deze beperking dan wel door de instantie moet worden opgelegd aan eventuele hergebruikers. Hetzelfde geldt wanneer andere limieten door de auteur worden opgelegd (bijvoorbeeld enkel hergebruik voor niet-commerciële doeleinden, of enkel hergebruik binnen het Belgische grondgebied): dergelijke beperkingen creëren weliswaar een extra barrière waarmee rekening moet worden gehouden, maar maken hergebruik niet noodzakelijk onmogelijk voor hergebruikers die deze beperkingen kunnen respecteren.

Artikel 2/1, 2°, creëert in de praktijk dus de volgende situatie:

- wanneer de instantie zelf over de volheid van de intellectuele eigendomsrechten beschikt, dan kan en dient zij hergebruik toe te laten conform de bepalingen van het decreet. Dit is de hypothese die overeenstemt met de tekst van de richtlijn;
- indien zij niet over de volheid van de intellectuele eigendomsrechten beschikt maar enkel bepaalde rechten heeft gekregen van de eigenaars van de intellectuele eigendomsrechten, dan moet de instantie zelf evalueren of hergebruik mogelijk is. Dit is een vraag die geval per geval moet worden geëvalueerd, rekening houdend met enerzijds de rechten waarover de instantie beschikt, en

anderzijds de rechten die noodzakelijk zijn voor de aspirant-hergebruiker om het beoogde hergebruik mogelijk te maken.

Het is niet mogelijk om deze oefening in abstracto te reglementeren, aangezien zowel de toegekende rechten van de eigenaars als de gevraagde rechten kunnen verschillen van geval tot geval, en geen enkele beperking¹⁴ of eis per definitie tot onmogelijkheid van het hergebruik leidt. Zoals de hierboven aangegeven voorbeelden aantonen (een eis tot bronvermelding, tot louter niet-commercieel gebruik, tot gebruik uitsluitend in een bepaalde sector enzovoort) staan talloze beperkingen hergebruik niet in de weg, afhankelijk van de plannen en behoeften van de hergebruiker. In dergelijke gevallen dient het bestuursdocument dus ook niet te worden uitgesloten van het toepassingsgebied van het decreet.

Het is op dit punt dat via artikel 2/1, 2°, bewust een beleid wordt ondersteund dat proactiever is dan de minimale harmonisatieregeling die de richtlijn voorstaat: hoewel de situatie waarbij de instantie niet over de volheid van de intellectuele eigendomsrechten beschikt niet onder de verplichte draagwijdte van de richtlijn valt, gaat het evenzeer om een situatie waarbij hergebruik vaak wel mogelijk is, en Vlaanderen ook een beleid wil voeren waarbij hergebruik ook effectief wordt gestimuleerd.

Artikel 2/1, 2°, bereikt dit doel door de instantie bij elk verzoek tot hergebruik na te laten gaan of zij over de nodige rechten beschikt. Heeft zij de volheid van eigendomsrechten, dan is het antwoord volmondig 'ja'. Heeft zij niet de volheid van rechten, dan dient zij na te gaan of het gevraagde hergebruik mogelijk is, rekening houdend met de rechten waarover zij beschikt en de rechten die de hergebruiker vraagt.

Deze oefening is weliswaar niet steeds triviaal, maar zij leidt niet tot arbitraire besluitvorming waarbij de instantie naar eigen goeddunken bepaalt wat de draagwijdte van het decreet is: indien hergebruik objectief mogelijk is – en dit wordt louter bepaald door een afweging van de beschikbare rechten tegen de gevraagde rechten, en niet door enige inschatting van wat de instantie zelf als nodig beschouwt – dan valt het betrokken bestuursdocument onder de draagwijdte van het decreet, en dient de instantie het hergebruik toe te staan. Deze afweging is niet meer of minder arbitrair dan de andere uitsluitingsgronden van artikel 2/1.

De oefening leidt evenmin per definitie tot complexe inspanningen of excessieve onderhandelingsverplichtingen: wanneer de beperkingen simpel zijn – bijvoorbeeld de hoger vermelde verplichtingen tot naamsvermelding, niet-commercieel gebruik enzovoort – dan zal het beslissingsproces van de instantie eveneens simpel zijn. De betrokken instanties beschikken bovendien over enige ervaring op dit punt: zij hebben immers een licentie onderhandeld en verworven van de eigenaar die bepaalde gebruiksbeperkingen impliceert, en zijn dus in staat om de omvang van deze rechten te evalueren en in te schatten.

Op deze manier wordt via artikel 2/1, 2°, verzekerd dat instanties hergebruik zullen toestaan wanneer dit mogelijk is op basis van de rechten waarover zij beschikken, en niet alleen in de meest eenvoudige situatie, namelijk wanneer zij als enige over de volheid van de eigendomsrechten beschikken.

Het spreekt echter voor zich dat zowel instanties als hergebruikers de minste belemmeringen zullen ondervinden wanneer er geen beperkingen zijn aan de rechten waarover de instantie beschikt, vermits deze beperkingen de vrijgave als open data bemoeilijken of – in extreme gevallen – zelfs onmogelijk kunnen maken. Instanties

¹⁴ Met uitzondering van een gebruiksrecht voor de instantie die expliciet elk hergebruik door een entiteit anders dan de instantie uitsluit.

dienen daarom steeds te streven naar een zo integraal mogelijke overdracht van rechten, of minstens naar de bovenstaande rechten. Dat is een grondvoorwaarde voor het voeren van een proactief opendatabeleid.

Voor uitsluitingsbepaling in artikel 2/1, 3°, wordt gekozen voor een aangepaste formulering. Artikel 32 van de Grondwet laat het aan de wet, het decreet of de ordonnantie over om de uitzonderingen op het principe van de openbaarheid van bestuursdocumenten te bepalen. Het komt ieder van de onderscheiden wetgevers toe, binnen zijn materiële bevoegdheid, uitzonderingsgronden te bepalen die gelden voor alle administratieve overheden, en dus ook voor andere administratieve overheden dan die welke onder de bevoegdheid van de betrokken wetgever vallen. De Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest dienen derhalve in de voorliggende regeling te bepalen dat ze niet van toepassing is op bestuursdocumenten waarvoor de openbaarmaking uitgesloten is ingevolge de toepassing van uitzonderingsgevallen inzake openbaarheid van bestuursdocumenten die door andere wetgevers binnen hun materiële bevoegdheid zijn bepaald.

Door enkel te verwijzen naar het Vlaamse Openbaarheidsdecreet zou de indruk kunnen ontstaan dat inzake hergebruik geen toepassing dient te worden gemaakt van andere uitzonderingsgevallen inzake openbaarheid van bestuursdocumenten.

In uitsluitingsbepaling artikel 2/1, 5°, wordt bepaald dat bestuursdocumenten waarover onderwijs- en onderzoeksinstellingen beschikken, met inbegrip van instanties die zijn opgericht voor de overdracht van onderzoeksresultaten, scholen en instellingen voor hoger onderwijs, met uitzondering van bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs, niet onder het toepassingsgebied van het decreet vallen.

De definitie in artikel 2, 8°, van "instellingen voor hoger onderwijs: instanties die postsecundair hoger onderwijs verstrekken dat tot een academische graad leidt" is conform de definitie van 'universiteiten' in de richtlijn. Om dezelfde reden wordt in het decreet telkens het begrip 'bibliotheek van instellingen voor hoger onderwijs' gehanteerd. Hierbij gaat het in Vlaanderen steeds om bibliotheken van publiek-rechtelijke instanties conform artikel 4, §1, van het decreet Openbaarheid van bestuur.

Bij het bepalen van het toepassingsgebied voorziet de richtlijn dat documenten waarover musea, archieven en bibliotheken beschikken, onder het toepassingsgebied van het decreet vallen. In uitsluitingsbepaling artikel 2/1, 6°, wordt bepaald dat bestuursdocumenten waarover andere culturele instellingen andere dan musea, archieven en bibliotheken (bijvoorbeeld orkesten, operahuizen, balletgezelschappen en theaters) beschikken, niet onder het toepassingsgebied van het decreet vallen.

In uitsluitingsbepaling artikel 2/1, 7°, wordt bepaald dat gedeelten van bestuursdocumenten die alleen logo's, wapens en insignes bevatten, niet onder het toepassingsgebied van het decreet vallen.

Artikel 4

Voortaan geldt de verplichting voor elke instantie om hergebruik voor de bestuursdocumenten waarover ze beschikt toe te staan, zowel voor commerciële als niet commerciële doeleinden, overeenkomstig de voorwaarden van het decreet.

De verplichting geldt niet voor bibliotheken, met inbegrip van bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs, musea en archieven. Zij bepalen autonoom of en onder welke voorwaarden hergebruik voor zowel commerciële als niet-commerciële doeleinden is toegestaan voor de bestuursdocumenten waarover zij beschikken

en waarop de betrokken instanties de nodige rechten hebben om hergebruik toe te staan.

Indien hergebruik van bestuursdocumenten is toegestaan, geldt dit zowel voor commerciële als niet commerciële doeleinden, steeds overeenkomstig de bepalingen van het decreet. Indien bijgevolg een instantie niet beschikt over de nodige rechten om commercieel hergebruik toe te staan, zal het hergebruik zich beperken tot niet commerciële doeleinden.

Door de verplichting, tenzij voor musea, archieven en bibliotheken, om hergebruik toe te staan voor bestuursdocumenten die binnen het toepassingsgebied van het decreet vallen, komen bestuursdocumenten van zodra zij door de betrokken instantie actief openbaar zijn gemaakt ook voor hergebruik in aanmerking. In voorkomend geval is sprake van onvoorwaardelijk hergebruik. Voor bestuursdocumenten binnen het toepassingsgebied die slechts passief openbaar zijn gemaakt door de betrokken instantie, geldt deze redenering niet. Hergebruik van deze documenten kan pas wanneer aan de voorwaarden is voldaan (bijvoorbeeld het opleggen van een bronvermelding of het vragen van een vergoeding).

De instantie stelt, in geval van hergebruik, de bestuursdocumenten zoveel mogelijk via elektronische weg beschikbaar in de al bestaande formaten of talen en, voor zover mogelijk en passend, in een machinaal leesbaar en open formaat, samen met hun metagegevens. Zowel het formaat als de metagegevens voldoen voor zover mogelijk aan formele open standaarden. Conform de richtlijn wordt een definitie toegevoegd voor 'formele open standaard'. Deze definitie behoeft geen verdere toelichting.

Het voor hergebruik ter beschikking stellen van bestuursdocumenten gebeurt zoveel mogelijk via elektronische weg en, voor zover mogelijk en passend, in een open en machinaal leesbaar formaat. De goede praktijken zoals van toepassing binnen GDI-Vlaanderen gelden hier als voorbeeld. Enkel indien dit voor de instantie onverantwoord hoge kosten zou impliceren, kan terbeschikkingstelling op een andere wijze gebeuren.

Omwille van de algemene verplichting, tenzij voor musea, archieven en bibliotheken, om hergebruik toe te staan voor bestuursdocumenten die binnen het toepassingsgebied van het decreet vallen, zal het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 (B.S. 5 november 2007) betreffende het hergebruik van overheidsinformatie bij de diverse departementen binnen de Vlaamse ministeries en bij de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid, worden aangepast of vervangen.

Artikel 5

De instanties kunnen op grond van het decreet niet verplicht worden om een bepaalde categorie van bestuursdocumenten te blijven produceren en te bewaren met het oog op hergebruik. De woorden "en te bewaren" vervangen de formulering van de richtlijn "en op te slaan" omwille van semantische consistentie met het Archiefdecreet.

Als een instantie beslist om een categorie van bestuursdocumenten niet meer te produceren of te bewaren, brengt ze zo spoedig mogelijk de bestaande hergebruikers hiervan op de hoogte. Een gelijkaardige bepaling was reeds opgenomen in het decreet van 27 april 2007 maar is geen onderdeel van de richtlijn. Omwille van de gangbare praktijk in Vlaanderen wordt de bepaling behouden en op analoge wijze aangepast.

Artikel 6

Indien door een instantie een vergoeding gevraagd wordt voor het hergebruik van bestuursdocumenten, blijft deze in regel beperkt tot de marginale kosten voor hun vermenigvuldiging, verstrekking en verspreiding.

Hogervermelde regel is niet van toepassing:

- (1°) voor instanties die verplicht zijn inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten van de uitoefening van hun publieke taken te dekken;
- (2°) bestuursdocumenten waarvoor een instantie verplicht is voldoende inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten voor de verzameling, productie, vermenigvuldiging en verspreiding ervan te dekken. Deze verplichting wordt, voor zover mogelijk en passend, langs elektronische weg bekendgemaakt;
- (3°) voor bibliotheken, met inbegrip van bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs, musea en archieven.

Voor een definitie van de marginale kosten voor vermenigvuldiging, verstrekking en verspreiding wordt verwezen naar de richtsnoeren van de Europese Commissie van 24 juli 2014 inzake standaardlicenties, datasets en kostentoe rekening voor het hergebruik van documenten (2014/2 240/01)¹⁵.

In deze richtsnoeren stelt de Europese Commissie dat het beginsel van kostentoe rekening op basis van marginale kosten in het kader van hergebruik gedefinieerd kan worden als kosten die rechtstreeks verband houden met en gemaakt moeten worden voor de vervaardiging van een extra exemplaar van een document en met het daarvan beschikbaar stellen aan de hergebruikers. Het niveau van de kostentoe rekening kan worden afgestemd op de toegepaste verspreidingsmethode (offline/online) of het dataformaat (digitaal/niet-digitaal).

De methode voor toerekening op basis van marginale kosten kan worden toegepast om kosten terug te verdienen die zijn gemaakt voor aanvullende vermenigvuldiging en fysieke verspreiding van niet-digitale documenten, maar er wordt aanbevolen de elektronische verspreiding (downloaden) van digitale documenten (bestanden) gratis plaats te laten vinden.

Met een aanzienlijk deel van de kosten wordt bedoeld meer dan 50% van de kosten die een instantie maakt voor de uitoefening van haar publieke taken in geval (a) of meer dan 50% van de kosten die de instantie maakt voor de verzameling, productie, vermenigvuldiging en verspreiding van bepaalde bestuursdocumenten in geval (b).

De verplichting voor een instantie om een aanzienlijk deel van de kosten van haar publieke taken of voor de verzameling, productie, vermenigvuldiging en verspreiding van bepaalde bestuursdocumenten te dekken, is bij of krachtens een decreet bepaald.

Dat de uitzondering onder (2°) ook zou gelden indien die verplichting is opgelegd bij of krachtens een ordonnantie, kan enkel zin hebben voor instanties die gevestigd zijn in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad of in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, naargelang het om een gemeenschaps- dan wel een gewestaangelegenheid gaat. Het decreet van 27 april 2007 kan uit zijn aard slechts van toepassing zijn op unicommunautaire instellingen die in Brussel zijn gevestigd. Voor zover het gemeenschapsaangelegenheden betreft, kan bij ordonnantie aan dergelijke instellingen geen verplichting in die zin worden opgelegd, aangezien uit artikel 128, §2, van de Grondwet voortvloeit dat geen verplichtingen kunnen worden opge-

¹⁵ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0724\(01\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0724(01)&from=EN).

legd door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie aan unicommunautaire instellingen. Voor zover unicommunautaire instellingen ook onderworpen zijn aan gewestnormen (bijvoorbeeld milieunormen, economische maatregelen), is het denkbaar dat een ordonnantie het gebruik of het bijhouden van bepaalde documenten oplegt. In dat geval staat het evenwel aan de ordonnantiegever van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, en niet aan de Vlaamse decreetgever om de vergoeding voor het hergebruik van de betrokken documenten te bepalen.

Ook indien het gaat om een verplichting die bij of krachtens een federale wet wordt opgelegd, in een materie waarvoor de federale overheid bevoegd is gebleven, staat het aan de federale wetgever om de vergoeding voor het hergebruik van de betrokken documenten te bepalen.

Om niet in strijd te zijn met de bevoegdheidsverdelende regels, blijft dan ook enkel een verwijzing over naar verplichtingen die bij of krachtens een decreet zijn opgelegd. Vanzelfsprekend zal onder de vermelding “een decreet” in die bepaling ook dienen te worden begrepen, nog bestaande wetten in aangelegenheden waarvoor de federale overheid geen bevoegdheid meer heeft.

In de richtlijn wordt voor uitzonderingsgeval (2°) melding gemaakt van de verplichting om voldoende inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten te dekken van de verzameling, productie, vermenigvuldiging en verspreiding van documenten die bij wet of andere bindende voorschriften wordt vastgesteld. Er wordt echter aan toegevoegd dat indien dergelijke voorschriften ontbreken, deze verplichtingen worden vastgesteld in overeenstemming met “de gangbare bestuurspraktijk”.

Naar Belgisch grondwettelijk recht lijken de genoemde verplichtingen slechts te kunnen worden opgelegd bij of krachtens een formele wet (dit is een decreet voor Vlaamse bevoegdheden). De mogelijkheid dat die verplichting zou worden ingevoerd in overeenstemming met de gangbare bestuurspraktijk, is dan ook niet opgenomen in het decreet.

Voor uitzonderingsgevallen (1°) en (2°) wordt de totale vergoeding berekend aan de hand van objectieve, transparante en verifieerbare criteria die door de Vlaamse Regering worden vastgesteld. De totale inkomsten uit het verstrekken van toestemming voor hergebruik mogen niet hoger zijn dan de kosten van de verzameling, productie, vermenigvuldiging en verspreiding, vermeerderd met een redelijk rendement op investeringen. De vergoeding wordt bovendien berekend overeenkomstig de boekhoudkundige beginselen die op de betrokken instanties van toepassing zijn. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nodige verduidelijkingen uitwerken.

Omwille van het technische karakter van objectieve, transparante en verifieerbare criteria voor vergoedingen die de marginale kosten overstijgen, wordt er voor geselecteerd deze criteria niet op te nemen in het ontwerp van decreet maar door de Vlaamse Regering te laten vaststellen.

Indien door bibliotheken, met inbegrip van bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs, musea en archieven een vergoeding wordt gevraagd, mogen de totale inkomsten uit het verstrekken van toestemming voor hergebruik niet hoger zijn dan de kosten van de verzameling, productie, vermenigvuldiging, verspreiding, conservering en vereffening van rechten, vermeerderd met een redelijk rendement op investeringen. De vergoeding wordt bovendien berekend overeenkomstig de boekhoudkundige beginselen die op de betrokken instanties van toepassing zijn. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nodige verduidelijkingen uitwerken.

Artikel 7

In geval van standaardvergoedingen voor hergebruik worden de eventuele voorwaarden en het eigenlijke bedrag, met inbegrip van de berekeningsgrondslag ervoor, vooraf vastgesteld en bekendgemaakt, voor zover mogelijk en passend langs elektronische weg.

Met een standaardvergoeding wordt bedoeld een forfaitaire vergoeding voor frequent (her)gebruik. Omwille van het respecteren van het gelijkheidsbeginsel dient bij veelvuldige vragen voor hergebruik van bepaalde bestuursdocumenten een standaardvergoeding vooraf vastgesteld en bekendgemaakt.

In geval van andere vergoedingen dan standaardvergoedingen voor hergebruik geeft de betrokken instantie vooraf aan met welke factoren rekening wordt gehouden met de berekening van die vergoedingen. Op verzoek geeft de betrokken instantie ook aan hoe die vergoedingen zijn berekend met betrekking tot het specifieke verzoek om hergebruik.

Artikel 8

Om maximale eenvormigheid inzake gebruiksvoorwaarden na te streven, volgen alle instanties de modellicenties met voorwaarden voor hergebruik zoals door de Vlaamse Regering bepaald. Deze modellicenties, die aan specifieke licentieaanvragen kunnen worden aangepast, zijn in digitaal formaat beschikbaar en kunnen elektronisch worden verwerkt.

Bij het bepalen van de modellicenties voor hergebruik door de Vlaamse Regering zal het ministerieel besluit van 8 oktober 2007 (B.S. 5 november 2007) met betrekking tot het vastleggen van de modellicentie voor hergebruik van overheidsinformatie worden aangepast of vervangen.

De voorwaarden voor hergebruik mogen de mogelijkheden van het hergebruik nietodeloos beperken noch gebruikt worden om mededinging aan banden te leggen. Zij leggen in regel slechts minimale beperkingen op, tenzij dit om juridische, technische of andere zeer geronde redenen niet mogelijk is.

Juridische redenen kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op een eventuele schending van intellectuele eigendomsrechten op bestuursdocumenten die bij derden berusten. Technische redenen kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op bestuursdocumenten die enkel beschikbaar zijn op kwetsbare dragers. Ook andere zeer gegronde redenen kunnen worden ingeroepen om bijkomende voorwaarden op te leggen.

Instanties kunnen afwijken van de modellicenties en zonder motivering toestemming geven voor onvoorwaardelijk hergebruik of, mits motivering, andere voorwaarden voor hergebruik bepalen. Motivering om af te wijken van de modellicenties gebeurt op basis van hoger vermelde juridische, technische of andere zeer gegronde redenen.

De twee eerder genoemde beperkingen waarbij de voorwaarden voor hergebruik de mogelijkheden van hergebruik nietodeloos mogen beperken of gebruikt worden om mededinging aan banden te leggen, gelden ook in geval wordt afgeweken van de modellicenties.

Voor overheidsinformatie toegevoegd aan GDI-Vlaanderen geldt dat het de stuurgroep GDI-Vlaanderen is, en niet de deelnemers aan GDI-Vlaanderen, die toestemming voor onvoorwaardelijk hergebruik geeft of de voorwaarden bepaalt voor het hergebruik van geografische informatie.

Artikel 9

Om het zoeken naar voor hergebruik beschikbare bestuursdocumenten te vereenvoudigen, wordt met betrekking tot de belangrijkste bestuursdocumenten waarover de Vlaamse administratie, vermeld in artikel 1, 5°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie, beschikt, voorzien in overzichtslijsten met relevante metagegevens, die voor zover mogelijk en passend, online en in machinaal leesbare formaten toegankelijk zijn, en in portaalsites met links naar die overzichtslijsten. Voor zover mogelijk wordt het taaloverschrijdend zoeken naar documenten vergemakkelijkt. De Vlaamse Regering kan daarvoor nadere bepalingen vastleggen.

Het Vlaams Register voor Overheidsinformatie bevat de metagegevens van de belangrijkste bestuursdocumenten bij de instanties van de Vlaamse administratie. Voor bestuursdocumenten die bij de betrokken instanties in een open en machinaal leesbaar formaat voor hergebruik beschikbaar zijn, zal het Vlaams opendata-portaal de functie van onlineoverzichtslijst of portaalsite invullen.

Instanties die niet behoren tot de Vlaamse administratie kunnen gebruik maken van de overzichtslijsten en portaalsites op niveau van de Vlaamse administratie dan wel voorzien in eigen overzichtslijsten of portaalsites.

Artikel 10

In het geval van onvoorwaardelijk hergebruik, stelt de instantie uiterlijk binnen een termijn van dertig kalenderdagen na de aanvraag de bestuursdocumenten in kwestie ter beschikking van de aanvrager. In het geval van voorwaardelijk hergebruik, bezorgt de instantie aan de aanvrager de van toepassing zijnde modellicentie. Als de instantie van de modellicenties afwijkt, dan bezorgt de instantie de motivering van die afwijking aan de aanvrager samen met een voorstel van licentie met andere voorwaarden. Iedere beslissing wordt geregistreerd.

Bibliotheken, met inbegrip van bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs, musea en archieven zijn niet verplicht om bij een afwijzende beslissing van de instantie een verwijzing op te nemen naar de natuurlijke of rechtspersoon bij wie de intellectuele eigendomsrechten berusten, als die bekend is, of naar de licentiegever van wie zij de bestuursdocumenten hebben verkregen.

Er wordt een bepaling toegevoegd op basis waarvan een instantie in elke beslissing in het kader van een concrete aanvraag tot hergebruik dient te verwijzen naar de modaliteiten van de beroepsprocedure. Bij ontstentenis daarvan neemt de termijn voor het indienen van het beroep een aanvang vier maanden nadat de betrokkene in kennis werd gesteld van de beslissing over hergebruik. Deze bepaling is conform artikel 35 van het decreet van 26 maart 2004 betreffende openbaarheid van bestuur.

Voormelde bepaling houdt in dat bij elke beslissing van een instantie over een aanvraag tot hergebruik een verwijzing naar de modaliteiten van de beroepsprocedure dient te worden opgenomen. Dit is het geval wanneer onvoorwaardelijk hergebruik wordt toegestaan, wanneer hergebruik wordt toegestaan gebruik makend van een modellicentie of wanneer hergebruik wordt toegestaan maar afgeweken wordt van de modellicenties zoals bepaald door de Vlaamse Regering.

Artikel 11

Voor digitalisering van culturele hulpbronnen geldt dat de periode van exclusiviteit in het algemeen niet langer dan 10 jaar duurt. Als de periode meer dan 10 jaar bedraagt, wordt de duur ervan periodiek getoetst. Die regelingen die exclusieve

rechten toekennen, zijn transparant en worden openbaar gemaakt. Ook wordt in de desbetreffende overeenkomst vastgesteld dat de instantie gratis een kopie van de gedigitaliseerde culturele hulpbronnen krijgt. Die kopie is na afloop van de exclusiviteitsperiode beschikbaar voor hergebruik.

Exclusiviteitsregelingen die al bestaan op 1 juli 2005 en die niet voor een uitzondering omwille van het verlenen van een dienst van algemeen belang in aanmerking komen, worden aan het eind van het contract of in elk geval uiterlijk 31 december 2008 beëindigd.

Exclusiviteitsregelingen die al bestaan op 17 juli 2013 en die niet voor een uitzondering omwille van het verlenen van een dienst van algemeen belang of de digitalisering van culturele hulpbronnen in aanmerking komen, worden aan het eind van het contract of in elk geval uiterlijk 18 juli 2043 beëindigd.

Artikel 12

De Vlaamse Regering brengt om de drie jaar verslag uit aan het Vlaams Parlement over de beschikbaarheid van overheidsinformatie voor hergebruik, de voorwaarden waaronder deze beschikbaar worden gesteld, de praktijk op het vlak van rechtsmiddelen en in het bijzonder de toepassing van artikel 7 van het decreet van 27 april 2007, namelijk met betrekking tot vergoedingen die de marginale kosten overstijgen. Dit verslag wordt ook telkens aan de Europese Commissie bezorgd.

De informatie beschikbaar bij de beroepsinstantie en af te leiden uit online overzichtsjijsten en portaalsites is eenvoudig te gebruiken voor verslaggeving inzake hergebruik aan het Vlaams Parlement en de Europese Commissie. Eventueel wordt deze informatie aangevuld met bij de instanties opgevraagde informatie, in voorkomend geval op basis van de instructies ter zake van het Vlaams Parlement of de Europese Commissie.

Artikel 13

Gegevensuitwisseling tussen instanties valt uitdrukkelijk niet onder de definitie voor 'hergebruik' zoals opgenomen in de PSI-richtlijn en het decreet. Anderzijds willen we vermijden dat bestuursdocumenten die voor hergebruik door derden in aanmerking komen niet gedeeld worden tussen instanties onderling. Om het principe van eenvoudige en kosteloze gegevensdeling tussen instanties decretaal te verankeren, wordt er voor geopteerd via het ontwerp van decreet dat de gewijzigde PSI-richtlijn omzet, enkele bepalingen in te voegen in het E-govdecreet van 18 juli 2008.

In het E-govdecreet is reeds voorzien dat de entiteiten van de Vlaamse administratie de gegevens die ze nodig hebben om het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer uit te bouwen, bij authentieke gegevensbronnen moeten opvragen. De elektronische mededeling van gegevens uit authentieke gegevensbronnen aan andere instanties is ingevolge het E-govdecreet reeds kosteloos. Dat principe wordt uitgebreid, nl. dat bestuursdocumenten, beschikbaar voor hergebruik in het kader van het decreet hergebruik van overheidsinformatie, ook kunnen worden uitgewisseld tussen instanties en dat dit kosteloos en aan de hand van, indien mogelijk en passend, een open en machinaal leesbaar formaat gebeurt. Zo blijft duidelijk het onderscheid tussen hergebruik van overheidsinformatie door derden (implementatie PSI-richtlijn, specifiek toepassingsgebied) en het verplicht uitwisselen van gegevens binnen en tussen overheidsinstanties behouden.

Artikel 14

Bestuursdocumenten vatbaar voor hergebruik worden tussen instanties kosteloos uitgewisseld met het oog op de vervulling van hun publieke taak. Op eenvoudig verzoek bezorgt een instantie de gevraagde bestuursdocumenten waarover zij beschikt aan een andere instantie, en dit voor zover mogelijk en passend, in een open en machinaal leesbaar formaat.

Gegevensdeling van bestuursdocumenten tussen instanties gebeurt, indien mogelijk en passend, aan de hand van een open en machinaal leesbaar formaat. De goede praktijken zoals van toepassing binnen GDI-Vlaanderen gelden hier als voorbeeld. Enkel indien dit voor de instantie onverantwoord hoge kosten zou impliceren, kan terbeschikkingstelling op een andere wijze gebeuren.

De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels voor de uitwisseling tussen instanties van bestuursdocumenten vatbaar voor hergebruik. Hierbij gelden de specifieke bepalingen rond de uitwisseling van geografische gegevens in het kader van het GDI-decreet als goede praktijk.

Bovendien kan de Vlaamse Regering regels bepalen voor het aanrekenen van kosten voor de bezorging van bestuursdocumenten aan externe overheden met het oog op de vervulling van hun publieke taak.

Met externe overheid wordt volgens de definitie in het E-govdecreet bedoeld een overheid die tot het internationale of federale niveau behoort, een andere gemeenschap of een ander gewest, en de daarvan afhangende instellingen of rechtspersonen, alsmede de privaatrechtelijke rechtspersonen die belast zijn met taken of opdrachten van algemeen belang.

Artikel 15

Indien een instantie vaststelt dat gegevens in de ontvangen bestuursdocumenten onnauwkeurig, onvolledig of onjuist zijn, dient zij dit onmiddellijk te melden aan de instantie die de bestuursdocumenten beheert. De Vlaamse Regering kan de regels voor die melding bepalen.

Artikel 16

Omwille van het feit dat 'derden' niet eenduidig gedefinieerd is in het E-govdecreet en om inconsistenties tussen het E-govdecreet en het decreet betreffende het hergebruik van overheidsinformatie te vermijden, wordt in artikel 6, §2, van het E-govdecreet het woord "derden" vervangen door de woorden "externe overheden".

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding,

Liesbeth HOMANS

VOORONTWERP VAN DECREET



Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Art. 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 2 van het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan het eerste lid worden een punt 4° tot en met 7° toegevoegd, die luiden als volgt:

“4° machinaal leesbaar formaat: een bestandsformaat dat zodanig is gestructureerd dat softwaretoepassingen specifieke gegevens, met inbegrip van individuele feitenbeschrijvingen, en hun interne structuur gemakkelijk kunnen identificeren, herkennen en extraheren;

5° open formaat: een bestandsformaat dat platformonafhankelijk is en voor het publiek beschikbaar is zonder enige beperking die het hergebruik van informatie verhindert;

6° metagegevens: de informatie waarin bestuursdocumenten worden beschreven en die het mogelijk maakt die bestuursdocumenten te zoeken, te inventariseren en te gebruiken;

7° archieven: instanties waarbij bestuursdocumenten worden neergelegd overeenkomstig wettelijke verplichtingen of instanties waarvan de belangrijkste taak het archiefbeheer, vermeld in artikel 3, 1°, van het Archiefdecreet van 9 juli 2010, van bestuursdocumenten is.”;

2° het tweede lid wordt opgeheven.

Art. 3. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 20 februari 2009, wordt een artikel 2/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 2/1. Dit decreet is niet van toepassing op de volgende bestuursdocumenten:

1° de bestuursdocumenten waarvan de verstrekking een activiteit is die niet valt onder de publieke taak van de betrokken instanties;

2° de bestuursdocumenten waarop een instantie niet de nodige rechten heeft om hergebruik toe te staan;

3° de bestuursdocumenten of onderdelen ervan waarvan de openbaarmaking is uitgesloten ingevolge de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk II, afdeling II, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur;

4° de bestuursdocumenten waarover openbare omroepen of hun dochterondernemingen en andere instellingen of hun dochterondernemingen beschikken om een publieke-omroepstaak te vervullen;

5° de bestuursdocumenten waarover onderwijs- of onderzoeksinstellingen beschikken, met inbegrip van instanties die zijn opgericht voor de overdracht van onderzoeksresultaten, scholen en universiteiten, met uitzondering van universiteitsbibliotheken;

6° de bestuursdocumenten waarover andere culturele instellingen dan musea, bibliotheken en archieven beschikken;

7° de gedeelten van bestuursdocumenten die alleen logo's, wapens en insignes bevatten.”.

Art. 4. Artikel 3 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 3. Elke instantie staat het hergebruik van de bestuursdocumenten waarover ze beschikt toe, zowel voor commerciële als niet-commerciële doeleinden, overeenkomstig de bepalingen van dit decreet.

In afwijking van het eerste lid bepalen de bibliotheken, met inbegrip van de universiteitsbibliotheken, de musea en de archieven, met betrekking tot de bestuursdocumenten waarover ze beschikken en waarop ze de nodige rechten hebben om hergebruik toe te staan, autonoom of het hergebruik van deze bestuursdocumenten is toegestaan voor zowel commerciële als niet-commerciële doeleinden en onder welke voorwaarden.

In geval van hergebruik stelt de instantie de bestuursdocumenten zoveel mogelijk via elektronische weg beschikbaar in de al bestaande formaten of talen en, voor zover mogelijk en passend, in een open en machinaal leesbaar formaat, samen met hun metagegevens. Zowel het formaat als de metagegevens voldoen voor zover mogelijk aan formele open standaarden. Onder een formele open standaard wordt verstaan een standaard die schriftelijk is vastgesteld, met vermelding van specificaties voor de vereisten betreffende de wijze waarop de interoperabiliteit van de software moet worden gegarandeerd.”.

Art. 5. In artikel 6 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden tussen het woord “produceren” en de woorden “met het oog op” de woorden “en te bewaren” ingevoegd;

2° in het tweede lid worden tussen het woord “produceren” en de zinsnede “, brengt” de woorden “of te bewaren” ingevoegd.

Art. 6. Artikel 7 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 7. Als een vergoeding wordt gevraagd voor het hergebruik, blijft deze vergoeding beperkt tot de marginale kosten voor hun vermenigvuldiging, verstrekking en verspreiding.

Het eerste lid is niet van toepassing op:

1° de instanties die verplicht zijn inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten van de uitoefening van hun openbare taken te dekken;

2° bij wijze van uitzondering, documenten waarvoor de betrokken instantie bij of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie verplicht is voldoende inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten van de verzameling, productie, vermenigvuldiging en verspreiding ervan te dekken. Als dergelijke voorschriften ontbreken, worden deze verplichtingen vooraf vastgesteld in overeenstemming met de gangbare bestuurspraktijk en voor zover mogelijk en passend, worden zij langs elektronische weg bekendgemaakt;

3° bibliotheken, met inbegrip van universiteitsbibliotheken, musea en archieven.

In de gevallen, vermeld in het tweede lid, 1° en 2°, berekenen de betrokken instanties de totale vergoeding aan de hand van objectieve, transparante en controleerbare criteria die door de Vlaamse Regering worden vastgesteld. De totale inkomsten van die instanties uit het verstrekken en het verlenen van toestemming voor hergebruik van documenten mogen over

de desbetreffende berekeningsperiode genomen niet hoger zijn dan de kosten van de verzameling, productie, vermenigvuldiging en verspreiding, vermeerderd met een redelijk rendement op investeringen. De vergoeding wordt berekend overeenkomstig de boekhoudkundige beginselen die op de betrokken instanties van toepassing zijn. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nodige verduidelijkingen uitwerken.

Als er door de instanties, vermeld in het tweede lid, 3°, een vergoeding wordt gevraagd, mogen de totale inkomsten uit het verstrekken en het verlenen van toestemming voor hergebruik van documenten over de desbetreffende berekeningsperiode genomen niet hoger zijn dan de kosten van de verzameling, productie, vermenigvuldiging, verspreiding, conservering en vereffening van rechten, vermeerderd met een redelijk rendement op investeringen. De vergoeding wordt berekend overeenkomstig de boekhoudkundige beginselen die op de betrokken instanties van toepassing zijn. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nodige verduidelijkingen uitwerken.”.

Art. 7. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 20 februari 2009, wordt een artikel 7/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 7/1. In geval van standaardvergoedingen voor het hergebruik van documenten in het bezit van instanties, worden de eventuele voorwaarden en het eigenlijke bedrag van die vergoedingen, met inbegrip van de berekeningsgrondslag ervoor, vooraf vastgesteld en bekendgemaakt, voor zover mogelijk en passend langs elektronische weg.

In geval van andere vergoedingen dan de vergoedingen voor hergebruik, vermeld in het eerste lid, geeft de betrokken instantie vooraf aan met welke factoren rekening wordt gehouden bij de berekening van die vergoedingen. Op verzoek geeft de betrokken instantie ook aan hoe die vergoedingen zijn berekend met betrekking tot het specifieke verzoek om hergebruik.”.

Art. 8. Artikel 8 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 20 februari 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 8. §1. De Vlaamse Regering bepaalt een of meerdere modellicenties met voorwaarden voor hergebruik.

De modellicenties, vermeld in het eerste lid, die aan specifieke licentia aanvragen kunnen worden aangepast, worden in digitaal formaat beschikbaar gesteld en kunnen elektronisch worden verwerkt.

§2. De voorwaarden voor hergebruik mogen de mogelijkheden van hergebruik niet nodeloos beperken noch gebruikt worden om de mededinging aan banden te leggen.

De voorwaarden voor hergebruik bevatten de toestemming om de bestuursdocumenten in hun geheel of ten dele te hergebruiken op eender welke wijze, in oorspronkelijke of in gewijzigde of bewerkte vorm, zonder uitsluiting van enige categorieën van aanvragers, zonder beperkingen in de tijd of in geografische draagwijdte van het hergebruik, tenzij het om juridische, technische of zeer gegronde redenen niet mogelijk is.

§3. In geval van hergebruik als vermeld in artikel 3, derde lid, hanteert de instantie een van de modellicenties, vermeld in paragraaf 1.

In afwijking van het eerste lid kan de instantie zonder motivering de toestemming geven voor onvoorwaardelijk hergebruik of kan de instantie, mits motivering, andere voorwaarden voor het hergebruik bepalen.

§4. In afwijking van paragraaf 3, is het de stuurgroep GDI-Vlaanderen, vermeld in artikel 7, eerste lid, van het GDI-decreet van 20 februari 2009, en niet de deelnemers aan GDI-

Vlaanderen, die de toestemming voor het onvoorwaardelijk hergebruik geeft of de voorwaarden bepaalt voor het hergebruik van geografische informatie.”.

Art. 9. Artikel 9 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 9. Om het zoeken naar voor hergebruik beschikbare bestuursdocumenten te vereenvoudigen, wordt met betrekking tot de belangrijkste bestuursdocumenten waarover de Vlaamse administratie, vermeld in artikel 1, 5°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie, beschikt, voorzien in overzichtslijsten met relevante metagegevens, die, voor zover mogelijk en passend, online en in machinaal leesbare formaten toegankelijk zijn, en in portaalsites met links naar die overzichtslijsten. Voor zover mogelijk, wordt het taaloverschrijdend zoeken naar documenten vergemakkelijkt. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere bepalingen vastleggen.”.

Art. 10. In artikel 12 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 3 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“Als de instantie in het kader van een concrete aanvraag als vermeld in paragraaf 1 en 2, beslist dat hergebruik toegestaan is, dan stelt ze in geval van onvoorwaardelijk hergebruik uiterlijk binnen een termijn van dertig kalenderdagen na de aanvraag de bestuursdocumenten in kwestie ter beschikking van de aanvrager. In geval van voorwaardelijk hergebruik, bezorgt de instantie aan de aanvrager een modellicentie als vermeld in artikel 8, §1. Als de instantie afwijkt van de modellicenties, vermeld in artikel 8, §1, dan bezorgt de instantie de motivering van die afwijking aan de aanvrager, samen met een voorstel van voorwaarden conform artikel 8, §2.

Iedere beslissing wordt geregistreerd.”;

2° aan paragraaf 5, tweede lid, wordt de volgende zin toegevoegd:

“Bibliotheken, met inbegrip van universiteitsbibliotheken, musea en archieven zijn niet verplicht deze verwijzing op te nemen.”;

3° aan paragraaf 5 wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“In elke beslissing in het kader van een concrete aanvraag tot hergebruik wordt verwezen naar de beroepsmogelijkheden en de modaliteiten van het beroep conform hoofdstuk V. Bij ontstentenis daarvan neemt de termijn voor het indienen van het beroep een aanvang vier maanden nadat de betrokkene in kennis werd gesteld van de beslissing over hergebruik.”.

Art. 11. In artikel 14 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er worden een paragraaf 2/1 en een paragraaf 2/2 ingevoegd, die luiden als volgt:

“§2/1. Op de digitalisering van culturele hulpbronnen is paragraaf 2 niet van toepassing.

§2/2. Met behoud van de toepassing van paragraaf 1, duurt de periode van exclusiviteit in het algemeen niet langer dan tien jaar, als een exclusief recht betrekking heeft op de digitalisering van culturele hulpbronnen. Als die periode meer dan tien jaar bedraagt, wordt de duur ervan tijdens het elfde jaar en, voor zover dat van toepassing is, daarna om de zeven jaar, getoetst. Die regelingen die exclusieve rechten toekennen, zijn transparant en worden openbaar gemaakt.

In geval van een exclusief recht als vermeld in het eerste lid, wordt in de desbetreffende overeenkomst vastgesteld dat de desbetreffende instantie gratis een kopie van de gedigitaliseerde culturele hulpbronnen krijgt. Die kopie is na afloop van de exclusiviteitsperiode beschikbaar voor hergebruik.”;

2° in paragraaf 3 worden de woorden “Bestaande exclusiviteitsregelingen” vervangen door de zinsnede “Exclusiviteitsregelingen die al bestaan op 1 juli 2005 en”;

3° er wordt een paragraaf 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§4. Met behoud van de toepassing van paragraaf 3 worden exclusiviteitsregelingen die al bestaan op 17 juli 2013 en die niet vallen onder een uitzonderingsregeling als vermeld in paragraaf 2 en 2/2, aan het eind van het contract of in elk geval uiterlijk op 18 juli 2043 beëindigd."

Art. 12. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 20 februari 2009, wordt een artikel 21/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 21/1. De Vlaamse Regering brengt om de drie jaar aan het Vlaams Parlement verslag uit over de beschikbaarheid van overheidsinformatie voor hergebruik, de voorwaarden waaronder deze beschikbaar wordt gesteld, de praktijk op het vlak van rechtsmiddelen en in het bijzonder de toepassing van artikel 7, namelijk met betrekking tot vergoedingen die de marginale kosten overstijgen. Dat verslag wordt ook telkens aan de Europese Commissie bezorgd."

Art. 13. In hoofdstuk II van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, gewijzigd bij het decreet van 13 juli 2012, wordt een afdeling I/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Afdeling I/1. Bestuursdocumenten die vatbaar zijn voor hergebruik als vermeld in artikel 3 van het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie".

Art. 14. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 13 juli 2012, wordt in afdeling I/1, ingevoegd bij artikel 13, een artikel 4/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 4/1. De bestuursdocumenten, vatbaar voor hergebruik als vermeld in artikel 3 van het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie, worden tussen instanties kosteloos uitgewisseld met het oog op de vervulling van hun publieke taak. Op eenvoudig verzoek van een instantie bezorgt de instantie die de gevraagde bestuursdocumenten in kwestie bezit de betreffende bestuursdocumenten aan de vragende instantie, en dit voor zover mogelijk en passend, in een open en machinaal leesbaar formaat.

De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels voor de bezorging van bestuursdocumenten, vermeld in het eerste lid. De Vlaamse Regering kan regels bepalen voor het aanrekenen van kosten voor de bezorging van bestuursdocumenten aan externe overheden met het oog op de vervulling van hun publieke taak."

Art. 15. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 13 juli 2012, wordt in dezelfde afdeling I/1 een artikel 4/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 4/2. Als de ontvangende instantie vaststelt dat de ontvangen gegevens onnauwkeurig, onvolledig of onjuist zijn, is ze verplicht dat onmiddellijk te melden aan de instantie die de bestuursdocumenten in kwestie beheert. De Vlaamse Regering kan de regels voor die melding bepalen."

Art. 16. In artikel 6, §2, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt het woord "derden" vervangen door de woorden "externe overheden".

Art. 17. Dit decreet treedt in werking op de dag van bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en
Armoedebestrijding,

Liesbeth HOMANS

ADVIES VAN DE VLAAMSE ADVIESRAAD VOOR BESTUURSZAKEN



Aan mevrouw Liesbeth Homans
Vlaams minister van Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en
Armoedebestrijding
Arenbergstraat 7
1000 Brussel

vragen naar / e-mail

Bram Opsomer
bram.opsomer@bz.vlaanderen.be

telefoonnummer

02 553 40 15

datum

16 januari '15

kenmerk

2015/02

Betreft: omzetting PSI-richtlijn

Mevrouw de Viceminister-president,

Op vrijdag 19 december 2014 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie.

Situering

Deze wijziging van het decreet komt er naar aanleiding van de wijziging van de zogenaamde **PSI-richtlijn** (PSI staat voor Public Sector Information). Op 26 juni 2013 werd de richtlijn tot wijziging van richtlijn 2003/98/EG inzake het hergebruik van overheidsinformatie aangenomen door het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie. De wijzigingen van de PSI-richtlijn schrappen verdere belemmeringen voor hergebruik¹.

Het voorontwerp van decreet doet voorstellen om de deze nieuwigheden door te vertalen in het Vlaamse regelgevende kader voor hergebruik. **Volgende zijn de belangrijkste wijzigingen:**

- Invoering van een recht op hergebruik van algemeen toegankelijke bestuursdocumenten (tenzij voor bibliotheken, musea en archieven en voor documenten van overheden die niet vallen onder het toepassingsgebied van het decreet);
- De vergoeding voor hergebruik wordt in regel beperkt tot de marginale kosten voor vermenigvuldiging, verstrekking en verspreiding. Uitzonderingen zijn mogelijk in een beperkt aantal gevallen;
- Uitbreiding van het toepassingsgebied met bibliotheken (met inbegrip van universiteitsbibliotheken), musea en archieven. Zij volgen echter een afwijkend regime: geen verplichting, hogere vergoeding dan marginale kosten

¹ Meer info: <http://psi.belgium.be/nl>

- is toegelaten, en exclusiviteitsovereenkomsten in het kader van digitaliseringsprojecten zijn toegelaten;
- Gebruik van modellicenties voor hergebruik door alle overheden in Vlaanderen tenzij dit om juridische, technische of andere heel gegronde redenen niet kan;
 - Er wordt zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van open en machinaal leesbare formaten;
 - Er worden maatregelen genomen die het zoeken naar voor hergebruik beschikbare informatie vereenvoudigen, zoals voorzien in overzichtslijsten en portaalsites;
 - Om ook de uitwisseling van bestuursdocumenten tussen overheden te vereenvoudigen, wijzigt de Vlaamse Regering het decreet over het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer ('e-gov decreet').

Advies

De Raad steunt het uitgangspunt dat overheidsinformatie zo maximaal mogelijk moet hergebruikt kunnen worden. Het is een belangrijke hefboom voor het creëren van een transparante overheid en speelt in op de noden van de informatiemaatschappij. Hergebruik heeft tot doel de kennis te verbeteren, het potentieel van de informatie te ontwikkelen en bij te dragen aan de uitbouw van een Vlaamse kenniseconomie.

De Raad erkent de nood aan een Europees kader en steunt de aangebrachte wijzigingen aan de richtlijn die moeten bijdragen tot het verder wegnemen van de knelpunten met betrekking tot hergebruik. De Raad is dus op zich inhoudelijk **akkoord met de bijsturingen van het decreet**, maar formuleert enkele **bedenkingen omtrent de impact van de wijziging op de lokale besturen**. In de nota aan de Vlaamse Regering bij het voorontwerp wordt gesteld dat de impact op die besturen zo goed als nihil is. De Raad betwijfelt dat om volgende redenen:

1. In de toegankelijke en duidelijke memorie van toelichting wordt helder omschreven welke dwarsverbanden moeten worden gelegd met aanpalende regelgeving omtrent openbaarheid van bestuur, interbestuurlijk gegevensverkeer, geografische data-infrastructuur, archiefwerking, Maar dit belet niet dat het **regelgevend kader inzake alle aspecten van overheidsinformatie versnipperd blijft**. Ook de huidige bijsturing is een ad-hoc reactie op de richtlijn, en geen fundamentele denkoefening richting een eenduidige en eenvormige regelgeving inzake overheidsinformatie. De Raad betreurt deze gemiste kans. Want vanuit het oogpunt van de lokale besturen blijft een ondoorzichtig kluwen bestaan aan verplichtingen en verwachtingen, waar vaak zelfs de specialisten geen wijs meer uit geraken. Het is dan ook heel moeilijk om er op lokaal niveau een geïntegreerd en doorzichtig beleid omtrent open data voor de buitenwereld van te maken. Dat is jammer, want het is op dat niveau dat een burger of een bedrijf het meest in interactie treedt met de overheid. Daarom is de Raad als tussenoplossing vragende partij voor een centraal (online) punt waar alle info over regelgeving omtrent overheidsinformatie en de bijhorende instrumenten op een geïntegreerde manier ter beschikking wordt gesteld, helder geschreven vanuit de invalshoek van de gebruiker en meteen bruikbaar voor de betrokken besturen.

2. De bijkomende verplichtingen inzake hergebruik zullen volgens de Raad ook een impact hebben op de vereiste personeelscapaciteit en de software van lokale besturen. Dit komt bovenop het feit dat de openbare sector wordt geconfronteerd met steeds grotere verwachtingen op ICT-gebied (digitale gegevensbewaring, -doorstroming, -veiligheid, -deling, ...)². Deze verwachtingen zijn terecht, want dragen bij tot een efficiëntere, effectievere en meer open overheid. Het lokale niveau is een cruciale schakel in dit geheel, alleen ontbreekt daar vaak de capaciteit om aan al deze eisen te voldoen, zeker in budgettair moeilijke tijden. VLABEST houdt daarom een pleidooi voor een **sterke en proactieve Vlaamse ondersteuning en stimulering van de lokale besturen bij de uitbouw van hun ICT-beleid**. Op dit vlak zijn er namelijk heel wat schaalvoordelen te boeken, op voorwaarde dat gekozen wordt voor een horizontale aanpak (dus geen nieuwe verkokering) en maatwerk (dus geen generieke blauwdrukken, maar wel rekening houden met de lokale noden en mogelijkheden).

We hopen, mevrouw de Viceminister-president, u hiermee van dienst te zijn geweest.

Voor bijkomende vragen of toelichting kan u steeds contact opnemen met het secretariaat van VLABEST.

Hoogachtend,

(getekend)

Prof. dr. Herman MATTHIJS
Voorzitter

(getekend)

Bram OPSOMER
Secretaris

² Zie onder andere ook het op 12 maart 2014 door het Europees Parlement goedgekeurde ontwerp van EU-verordening met betrekking tot de hervorming van de regelgeving over de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, met ook een potentieel grote budgettaire impact voor de lokale besturen.

Meer info: http://www.ccre.org/docs/cemr_position_paper_data_protection_en.pdf

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE



RAAD VAN STATE afdeling Wetgeving

advies 57.081/3
van 13 maart 2015

over

een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van het decreet van
27 april 2007 betreffende het hergebruik van
overheidsinformatie’

Op 5 februari 2015 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie’.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 3 maart 2015. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jan SMETS en Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraden, Jan VELAERS en Johan PUT, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Brecht STEEN, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 13 maart 2015.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt hoofdzakelijk tot omzetting van richtlijn 2013/37/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 ‘tot wijziging van Richtlijn 2003/98/EG inzake het hergebruik van overheidsinformatie’ (hierna: wijzigende richtlijn of richtlijn 2013/37/EU). Het doel van die richtlijn is het wegwerken van een aantal nog bestaande marktbelemmeringen inzake de exploitatie van overheidsinformatie. Ze dient vóór 18 juli 2015 te zijn omgezet in het nationale recht.²

Anders dan de basisrichtlijn 2003/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 ‘inzake het hergebruik van overheidsinformatie’ (hierna: de richtlijn), die geen verplichtingen bevatte betreffende de toegang tot documenten of om het hergebruik ervan toe te staan, houdt de wijzigende richtlijn een verplichting voor de lidstaten in om alle documenten waarop de richtlijn van toepassing is, beschikbaar te stellen voor hergebruik, behalve indien het documenten betreft waarvoor intellectuele-eigendomsrechten berusten bij bibliotheken, musea of archieven.³

Bij de wijzigende richtlijn wordt verduidelijkt op welke wijze de richtlijn van toepassing is op documenten waarvan de verstrekking valt onder de openbare taken van de betrokken openbare lichamen,⁴ als bepaald bij wet of ander bindend voorschrift van de lidstaten – of, indien een voorschrift ter zake ontbreekt, overeenkomstig de gangbare bestuurspraktijk – en wordt het toepassingsgebied ervan uitgebreid tot bibliotheken (met inbegrip van universiteitsbibliotheken)⁵, musea en archieven. Ze voorziet in een minimumharmonisatie van de nationale voorschriften en praktijken inzake het hergebruik van het openbaar cultureel materiaal dat beschikbaar is in die soorten culturele instellingen.

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

² Artikel 2, lid 1, eerste alinea, van de wijzigende richtlijn.

³ Zie artikel 3, lid 2, van de richtlijn. Voor die documenten geldt dat de lidstaten erop toezien dat, indien hergebruik is toegestaan, ze kunnen worden hergebruikt voor commerciële of niet-commerciële doeleinden, overeenkomstig de voorwaarden van de hoofdstukken III (“Voorwaarden voor hergebruik”) en IV (“Discriminatieverbod en eerlijke handel”) van de richtlijn.

⁴ Artikel 2, 1°, van de richtlijn omschrijft “openbaar lichaam” als “de staat, zijn territoriale lichamen, publiekrechtelijke instellingen, en verenigingen gevormd door een of meer van deze lichamen of een of meer van deze publiekrechtelijke instellingen”.

⁵ Alhoewel de richtlijn niet van toepassing is op documenten in het bezit van onderwijs- en onderzoeksinstituten, met inbegrip van organisaties die zijn opgericht voor de overdracht van onderzoeksresultaten, scholen en universiteiten (artikel 1, lid 2, e, van de richtlijn).

Voorts wordt bij de gewijzigde richtlijn een vergoedingsbeleid voor het hergebruik vooropgesteld met, enkele uitzonderingsgevallen niet te na gesproken, de marginale kosten als uitgangspunt.

Ook op een aantal andere punten is de richtlijn gewijzigd.

3. Om de omzetting van richtlijn 2013/37/EU te realiseren, wordt het decreet van 27 april 2007 ‘betreffende het hergebruik van overheidsinformatie’ op diverse punten aangepast. De belangrijkste aanpassingen zijn de volgende:

- nieuwe definities worden toegevoegd (artikel 2 van het ontwerp);

- de bepaling waarin de (gedeelten van) bestuursdocumenten worden omschreven waarop het decreet niet van toepassing is, wordt herschreven, zodat onder meer documenten van bibliotheken, musea en archieven niet langer zijn uitgesloten van het toepassingsgebied (artikel 3 van het ontwerp);

- het principe wordt ingeschreven dat instanties verplicht zijn om het hergebruik van bestuursdocumenten toe te staan; uitzondering hierop vormen de bibliotheken, de musea en de archieven, die autonoom mogen beslissen over het toestaan van het hergebruik van de bestuursdocumenten waarover ze beschikken en waarop ze de nodige rechten hebben (artikel 4 van het ontwerp – ontworpen artikel 3, eerste en tweede lid, van het decreet van 27 april 2007). In geval van hergebruik worden de bestuursdocumenten zoveel mogelijk via elektronische weg beschikbaar gesteld in de al bestaande formaten of talen en, voor zover mogelijk en passend, in een open en machinaal leesbaar formaat, samen met de metagegevens (artikel 4 van het ontwerp – ontworpen artikel 3, derde lid, van het decreet van 27 april 2007);

- een nieuwe vergoedingsregeling wordt vastgesteld (artikel 6 van het ontwerp) en er wordt voorzien in transparantie inzake het bepalen van vergoedingen (artikel 7 van het ontwerp);

- de Vlaamse Regering wordt gemachtigd om binnen zekere grenzen modellicenties met voorwaarden voor hergebruik te bepalen (artikel 8 van het ontwerp);

- om het zoeken naar voor hergebruik beschikbare bestuursdocumenten te vereenvoudigen, wordt, met betrekking tot de belangrijkste bestuursdocumenten waarover de Vlaamse administratie beschikt, het opstellen van overzichtslijsten met metagegevens in het vooruitzicht gesteld (artikel 9 van het ontwerp);

- het verbod op exclusiviteitsregelingen wordt versoepeld voor “culturele hulpbronnen” (artikel 11 van het ontwerp).

4. Ten slotte regelt het ontwerp ook een aangelegenheid waarop de richtlijn helemaal geen betrekking heeft, namelijk de kosteloze uitwisseling van bestuursdocumenten die vatbaar zijn voor hergebruik tussen instanties die onderworpen zijn aan de regelgeving inzake het elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer. Daartoe brengen de artikelen 13 tot 16 van het ontwerp

verschillende wijzigingen aan in het decreet van 18 juli 2008 ‘betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer’.

OVEREENSTEMMING VAN DE ONTWORPEN BEPALINGEN MET DE RICHTLIJN

5. Het nieuwe artikel 2, 9, van de richtlijn definieert de term “universiteit” als “een openbaar lichaam dat postsecundair hoger onderwijs verstrekt dat tot een academische graad leidt”. Op basis van deze omschrijving lijken naar Vlaams recht niet enkel de universiteiten, maar ook de hogescholen en andere instellingen die hoger onderwijs aanbieden,⁶ onder de notie universiteit te vallen, ten minste voor zover ze te beschouwen zijn als “openbaar lichaam”. Naar Vlaams recht verstrekken deze instellingen immers evenzeer hoger onderwijs dat tot een academische graad leidt.⁷

Vaststellen of een instelling een universiteit is, is in de eerste plaats van belang om uit te maken of de instelling al dan niet onder het toepassingsgebied van de richtlijn valt: documenten in het bezit van universiteiten vallen er niet onder, doch documenten in het bezit van universiteitsbibliotheken wel (zie artikel 1, lid 2, e, van de richtlijn).

Er kan worden aangenomen dat instellingen die hoger onderwijs aanbieden doch geen universiteiten zijn uit het toepassingsgebied van de richtlijn zijn gesloten omdat ze als onderwijsinstelling of school te beschouwen zijn. Omdat de richtlijn van toepassing is op “universiteitsbibliotheken”⁸ – zij het dat de verplichtingen dan op een andere manier zijn geformuleerd en er een afwijkende vergoedings- en exclusiviteitsregeling geldt –, is het van belang te weten of de bibliotheken van instellingen die hoger onderwijs aanbieden doch geen universiteiten zijn, al dan niet aan de regeling inzake hergebruik zijn onderworpen.

Zonder specifieke definitie van “universiteit” vallen de bedoelde bibliotheken in elk geval niet onder de toepassing van het decreet van 27 april 2007, zoals het zal worden

⁶ Zie respectievelijk de artikelen II.2 (universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap), II.3 (hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap) en II.6 (andere instellingen voor hoger onderwijs) van de Codex Hoger Onderwijs.

⁷ Zie de artikelen II.71, II.73, II.133 en II.247 en volgende van de Codex Hoger Onderwijs.

⁸ De richtlijn verplicht slechts deze regeling van toepassing te maken op “universiteitsbibliotheken” behorende tot openbare lichamen. Het aldus beperkte toepassingsgebied van de richtlijn vormt op zich echter geen verantwoording (vgl. met de beoordeling in GwH 26 september 2013, nr. 121/2013, B.49 en B.50.1) voor de verschillende behandeling in vergelijking met de “universiteitsbibliotheken” van de vrije instellingen, die in de huidige stand van het recht niet als instantie kunnen worden beschouwd (zie RvS 6 december 2012, nr. 221.642, Katholieke Universiteit Leuven). In het licht van artikel 24, § 4, van de Grondwet moet het gemaakte onderscheid relevant zijn ten aanzien van de geregelde materie (zie o.m.: GwH 26 juli 2007, nr. 110/2007, B.13; GwH 11 juni 2008, nr. 90/2008, B.4 en B.5) en verantwoord kunnen worden door objectieve verschillen, waaronder de eigen karakteristieken van iedere inrichtende macht.

gewijzigd, terwijl ze er volgens de richtlijn wel onder dienen te vallen.⁹ De richtlijn wordt op dit punt dus niet op een correcte manier omgezet.¹⁰

6. In het ontworpen artikel 2/1, 1°, van het decreet van 27 april 2007 wordt het huidige artikel 2, tweede lid, 1°, hernomen, dat bepaalt dat de regeling niet van toepassing is op bestuursdocumenten “waarvan de verstrekking een activiteit is die niet valt onder de publieke taak van de betrokken instanties”. Dat wordt ook uitdrukkelijk bevestigd in de memorie van toelichting.

Hierbij wordt evenwel uit het oog verloren dat de betrokken uitzonderingsgrond in artikel 1, lid 2, a, van de richtlijn is gewijzigd. De richtlijn is thans niet van toepassing op documenten “waarvan de verstrekking een activiteit is die niet valt onder de openbare taak van de betrokken openbare lichamen (...), *mits de omvang van de overheidstaken transparant is en aan toetsing is onderworpen*”. Die laatste zinsnede, die twee bijkomende voorwaarden inhoudt, ontbreekt in het nieuwe artikel 2/1, 1°, van het decreet van 27 april 2007. Ook elders in het decreet van 27 april 2007, zoals het wordt gewijzigd, komt geen bepaling voor die de transparantie en de toetsbaarheid van de omvang van de overheidstaak waarborgt.

Het ontworpen artikel 2/1, 1°, zal derhalve zo dienen te worden geherformuleerd dat het naadloos aansluit bij de tekst van de richtlijn.

7. Bij het ontworpen artikel 8, § 1, eerste lid, van het decreet van 27 april 2007 wordt de Vlaamse Regering opgedragen om één of meer modellicenties met voorwaarden voor hergebruik te bepalen, die in digitaal formaat ter beschikking worden gesteld en elektronisch kunnen worden verwerkt. In geval van hergebruik,¹¹ dient de instantie één van de door de Regering bepaalde modellicenties te hanteren (ontworpen artikel 8, § 3, eerste lid). Uit het ontworpen artikel 8, § 3, tweede lid, van het decreet van 27 april 2007 volgt dat de instantie, in afwijking van het voorgaande, “zonder motivering” de toestemming kan geven voor onvoorwaardelijk hergebruik of “mits motivering” andere voorwaarden voor hergebruik kan bepalen.

Uit artikel 8, lid 1, van de richtlijn volgt dat de instanties voorwaarden kunnen opleggen voor het hergebruik, indien nodig door middel van een licentie. Deze voorwaarden mogen evenwel de mogelijkheden tot hergebruik niet nodeloos beperken, noch gebruikt worden om de mededinging te beperken. Die twee beperkingen gelden ongeacht of de voorwaarden al dan niet middels een licentie worden opgelegd. Het is evenwel niet duidelijk of de twee genoemde beperkingen die worden hernomen in het ontworpen artikel 8, § 2, eerste lid, van het decreet van 27 april 2007, ook gelden bij de toepassing van het ontworpen artikel 8, § 3, tweede

⁹ De bedoelde bibliotheken kunnen naar Vlaams recht overigens ook niet beschouwd worden als openbare bibliotheken in de zin van artikel 2, 4°, van het decreet van 6 juli 2012 ‘betreffende het lokaal cultuurbeleid’.

¹⁰ De vraag kan trouwens worden gesteld of het begrip “bibliotheek” niet eveneens behoort te worden omschreven nu de term in de Vlaamse rechtsorde als dusdanig niet is gedefinieerd. Enkel de notie “openbare bibliotheek” is gedefinieerd.

¹¹ In het ontworpen artikel 8, § 3, eerste lid, van het decreet van 27 april 2007 geldt de verplichting om de door de Regering bepaalde modellicenties te hanteren “[i]n geval van hergebruik *als vermeld in artikel 3, derde lid*”. Het is echter niet duidelijk wat de precieze draagwijdte is van de cursief weergegeven woorden.

lid, van het decreet van 27 april 2007. Aldus zou laatstgenoemde bepaling zo gelezen kunnen worden dat de instanties gemachtigd zijn om, zonder nadere beperkingen, voorwaarden vast te stellen die afwijken van de voorwaarden vastgelegd in de modellicenties. Een dergelijke onbeperkte afwijkmogelijkheid lijkt niet conform artikel 8, lid 1, van de richtlijn. Er behoort minstens te worden verduidelijkt dat het ontworpen artikel 8, § 2, tweede lid, van het decreet van 27 april 2007 ook geldt ingeval afgeweken wordt van de voorwaarden van de modellicenties.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Opschrift

8. De voornaamste functie van een opschrift is het herkenbaar maken van de regeling, zodat een opschrift de inhoud nauwkeurig en beknopt dient weer te geven. In dit geval wordt in het opschrift enkel melding gemaakt van de wijziging van het decreet van 27 april 2007, terwijl ook wijzigingen worden aangebracht aan het decreet van 18 juli 2008 ‘betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer’ (zie de artikelen 13 tot 16 van het ontwerp). Het opschrift zal derhalve moeten worden aangevuld.

Artikel 1

9. Artikel 2, lid 2, van de wijzigende richtlijn bepaalt dat wanneer de lidstaten bepalingen vaststellen om de richtlijn om te zetten, naar die richtlijn dient te worden verwezen. Aan de gemachtigde is gevraagd waarom daaraan in het ontwerp geen gevolg is gegeven. Zij antwoordde het volgende:

“Voormelde aanvulling van artikel 1 was oorspronkelijk in het voorontwerp voorzien maar werd geschrapt op basis van het ingewonnen wetgevingsadvies van de Kanselarij binnen het departement DAR.

Immers, in het decreet van 27 april 2007 (...) is in artikel 1 een verwijzing opgenomen naar de richtlijn 2003. De richtlijn van 2013 bevat enkel bepalingen tot wijziging van de Richtlijn 2003. Het voorliggende ontwerp van decreet heeft aldus geen andere juridische strekking dan het bestaande decreet hergebruik te wijzigen zodat conform Richtlijn 2013. M.a.w. alleen het decreet hergebruik, zoals gewijzigd, blijft als enige de betrokken materie regelen. Vandaar het wetgevingstechnisch advies om in artikel 1 geen aanvullende bepaling m.b.t. de omzetting van 2013 op te nemen aangezien dit reeds in artikel 1 van het decreet hergebruik zelf wordt geregeld.

Indien de Raad van State van oordeel is dat artikel 2.2 van de richtlijn 2013 best wordt omgezet in artikel 1 van het voorliggende ontwerpdecreet tot wijziging van het decreet hergebruik, dan zal artikel 1 van het voorliggende ontwerpdecreet worden aangevuld (...).”

Bij de omzetting van een richtlijn, al gaat het om een wijzigende richtlijn, dient naar de omgezette richtlijn te worden verwezen in de omzettingstekst, ook al betreft het een tekst tot wijziging van een reeds bestaande regeling.¹² In artikel 1 zal derhalve een lid moeten worden toegevoegd om aan te geven dat het om de omzetting van de richtlijn 2013/37/EU gaat.

Artikel 3

Ontworpen artikel 2/1, 2°

10. Krachtens de huidige versie van het decreet van 27 april 2007 zijn bestuursdocumenten waarvan de intellectuele eigendomsrechten bij derden berusten, niet te beschouwen als bestuursdocumenten in de zin van het decreet, zodat ze niet onder de regeling vallen (zie artikel 2, tweede lid, 2°, van het decreet). Het gaat om een letterlijke omzetting van de richtlijn (zie artikel 1, lid 2, b, van de richtlijn).

Alhoewel de richtlijn op dit punt ongewijzigd is gebleven, strekt het ontwerp tot de vervanging van artikel 2, tweede lid, 2°, van het decreet van 27 april 2007 door de volgende omschrijving van een categorie van documenten die niet onder de regeling valt: “de bestuursdocumenten waarop een instantie niet de nodige rechten heeft om hergebruik toe te staan” (zie het ontworpen artikel 2/1, 2°, van het decreet van 27 april 2007). Uit de memorie van toelichting blijkt dat een andere regeling dan die van de richtlijn is beoogd, namelijk dat hergebruik wel degelijk mogelijk wordt voor documenten waarvan het intellectuele eigendomsrecht bij derden berust. De ontworpen regeling gaat derhalve verder dan de richtlijn, wat geen probleem vormt gelet op het gegeven dat het om een minimale harmonisatie gaat.¹³

De vraag die daarbij rijst is dan over welke rechten een instantie moet beschikken opdat de regeling van toepassing zou worden en hergebruik moet worden toegestaan (in principe volgt uit de nieuwe regeling immers de verplichting om hergebruik toe te staan). In de memorie van toelichting wordt dit vraagpunt als volgt beantwoord:

“De ideale situatie waarbij een instantie ongelimiteerd hergebruik kan toestaan, zonder beperkingen die complexiteit creëren voor de hergebruiker — is deze waarbij de instantie zelf over alle eigendomsrechten beschikt. Dit impliceert dat zij als enige de overdracht heeft bedongen van de vermogensrechten, naburige rechten, databankrechten, en eventuele andere intellectuele eigendomsrechten die op de bestuursdocumenten gevestigd zouden zijn, en dat de eventuele auteurs akkoord zijn gegaan met een pragmatische en evenwichtige uitoefening van hun morele rechten.

Indien een dergelijke eigendomsoverdracht niet haalbaar blijkt — bijvoorbeeld omdat de eigenaar weigert hiermee akkoord te gaan — dan dient de instantie ernaar te streven om de toestemming te krijgen om, naast de nodige rechten voor het eigen interne gebruik, ook het recht te krijgen om sublicenties toe te laten aan hergebruikers, idealiter:

¹² *Beginnelsen van de wetgevingstechniek. Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, Raad van State, 2008, nr. 94, te raadplegen op de internetsite van de Raad van State (www.raadvst-consetat.be).

¹³ Zie de overwegingen 2 (“minimumpakket voorschriften”), 6 (“minimumniveau” en “minimale harmonisatie”) en 17 (“minimumharmonisatie”) van de wijzigende richtlijn en artikel 1, lid 1 (“minimumpakket voorschriften”), van de richtlijn.

- Voor alle toepasselijke intellectuele eigendomsrechten, inclusief auteursrecht, naburige rechten en databankrechten;
- Voor alle toepasselijke vermogensrechten, inclusief reproductierecht, de rechten van mededeling en distributie, en het recht op verhuring of uitlening;
- Voor zowel commerciële als niet-commerciële doeleinden;
- Zonder beperkingen naar ontvangers van sublicenties (bijvoorbeeld geen beperkingen tot overheidsdiensten, non-profitsector, onderwijssector, gezondheidssector, enzovoorts);
- Zonder beperkingen in de tijd;
- Zonder beperkingen in geografie;
- Zowel in oorspronkelijke als in gewijzigde of bewerkte vorm;
- Zowel op het werk in zijn geheel als ten dele;
- En met een regeling voor de uitoefening van morele rechten die hergebruik niet onmogelijk of buitensporig moeilijk maakt.

Ook wanneer het niet haalbaar blijkt om al deze rechten in sublicentie te geven, kan het nog steeds mogelijk zijn om hergebruik toe te laten. Een auteur die bijvoorbeeld aandringt op systematische naamsvermelding maakt daarmee hergebruik geenszins onmogelijk, hoewel deze beperking dan wel door de instantie moet worden opgelegd aan eventuele hergebruikers. Hetzelfde geldt wanneer andere limieten worden opgelegd (bijvoorbeeld enkel hergebruik voor niet-commerciële doeleinden, of enkel hergebruik binnen het Belgische grondgebied): dergelijke beperkingen creëren weliswaar een extra barrière waarmee rekening moet worden gehouden, maar maken hergebruik niet noodzakelijk onmogelijk voor hergebruikers die deze beperkingen kunnen respecteren.

Desondanks zijn deze beperkingen hoogst onwenselijk, vermits zij de vrijgave als open data bemoeilijken of zelfs onmogelijk kunnen maken. Instanties dienen daarom steeds te streven naar een zo integraal mogelijke overdracht van rechten, of minstens naar de bovenstaande rechten.”

Het lijkt erop dat de betrokken instantie geval per geval zal dienen te onderhandelen met de houder van het intellectuele eigendomsrecht, om na te gaan wat mogelijk is met het oog op een zo breed mogelijk hergebruik.

Door te bepalen dat het decreet niet van toepassing is op de bestuursdocumenten waarop de instantie niet “de nodige rechten” heeft, waarbij het aan de instantie toekomt te beoordelen wat, geval per geval, die noodzakelijke rechten zijn, wordt het meteen ook aan die instantie overgelaten om het toepassingsgebied van het decreet te bepalen. Het toepassingsgebied van het decreet zal op dit punt dus volstrekt onduidelijk zijn.

Het verdient daarom aanbeveling te bepalen dat de regeling – anders dan de richtlijn – ook van toepassing is op bestuursdocumenten waarvan de intellectuele eigendomsrechten bij derden berusten, maar daarvoor aparte regels uit te werken. Zoals uit de memorie van toelichting blijkt, zal de instantie in dat geval een zo ruim mogelijk hergebruik moeten nastreven, binnen nog in het decreet in te schrijven grenzen. In dit advies kan de Raad van State zich over dergelijke regels niet uitspreken, vermits het ontwerp geen dergelijke regels bevat.

Ontworpen artikel 2/1, 3°

11. Uit het huidige artikel 2, tweede lid, 3°, van het decreet van 27 april 2007, en ook uit het ontworpen artikel 2/1, 3°, van hetzelfde decreet, volgt dat het decreet niet van toepassing is en zal zijn op “bestuursdocumenten of onderdelen ervan waarvan de openbaarmaking is uitgesloten ingevolge de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk II, afdeling II, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur”. Hoofdstuk II, afdeling II, van het Vlaamse openbaarheidsdecreet omvat de artikelen 10 tot 15.

Artikel 32 van de Grondwet laat het aan de wet, het decreet of de ordonnantie over om de uitzonderingen op het principe van de openbaarheid van bestuursdocumenten te bepalen. Het komt ieder van de onderscheiden wetgevers toe, binnen zijn materiële bevoegdheid, uitzonderingsgronden te bepalen die gelden voor alle administratieve overheden, en dus ook voor andere administratieve overheden dan die welke onder de bevoegdheid van de betrokken wetgever vallen.¹⁴ De Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest dienen derhalve in de voorliggende regeling te bepalen dat ze niet van toepassing is op bestuursdocumenten waarvoor de openbaarmaking uitgesloten is ingevolge de toepassing van uitzonderingsgevallen inzake openbaarheid van bestuursdocumenten die door andere wetgevers binnen hun materiële bevoegdheid zijn bepaald.

Door enkel te verwijzen naar het Vlaamse openbaarheidsdecreet zou de indruk kunnen ontstaan dat inzake hergebruik geen toepassing dient te worden gemaakt van andere uitzonderingsgevallen inzake openbaarheid van bestuursdocumenten.¹⁵

Naar het voorbeeld van onder meer artikel 3, tweede lid, 3°, van de federale wet van 7 maart 2007 ‘tot omzetting van de richtlijn 2003/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake het hergebruik van overheidsinformatie’ zou in het ontworpen artikel 2/1, 3°, van het decreet van 27 april 2007 daarom beter worden geschreven:

“de bestuursdocumenten of onderdelen ervan waarvoor de toegang is uitgesloten op basis van de geldende regeling inzake toegang tot bestuursdocumenten”.¹⁶

¹⁴ Zie onder meer: adv.RvS 22.021/1 van 18 februari 1993, *Parl.St.* Kamer 1992-93, nr. 1112/1, 30-31; adv.RvS 23.851/1 van 24 november 1994, *Parl.St.* Br.H.R. 1994-95, nr. A-353/1, 18-19; adv.RvS 23.795/8 van 20 december 1994, *Parl.St.* D.Gem.R. 1994-95, nr. 150/1, 9 en 10.

¹⁵ In artikel 12 van het Vlaamse openbaarheidsdecreet wordt dan wel gesteld dat de in artikelen 13 tot 15 bepaalde uitzonderingen gelden “onverminderd de andere bij de wet, het decreet of de ordonnantie bepaalde uitzonderingen op de gronden die te maken hebben met de uitoefening van de bevoegdheden van de federale overheid, de gemeenschap of het gewest”, maar bij lezing van het ontworpen artikel 2/1, 3°, van het decreet van 27 april 2007 blijkt niet duidelijk dat die andere uitzonderingen ook van toepassing zijn bij de hergebruikregeling.

¹⁶ In dezelfde zin: decreet van het Waalse Gewest van 14 december 2006 ‘portant transposition de la Directive 2003/98/CE du Parlement européen et du Conseil du 17 novembre 2003 concernant la réutilisation des informations du secteur public’, artikel 3, 3°; decreet van de Duitstalige Gemeenschap van 18 december 2006 ‘über die Weiterverwendung öffentlicher Dokumente’, artikel 2, tweede lid, 3°; decreet van de Franse Gemeenschap van 25 januari 2007 ‘portant transposition de la Directive 2003/98/CE du Parlement européen et du Conseil du 17 novembre 2003 concernant la réutilisation des informations du secteur public’, artikel 3, § 2, 3°; ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 6 maart 2008 ‘houdende omzetting van de Richtlijn 2003/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake het hergebruik van overheidsinformatie’, artikel 3, derde lid, 3°.

Artikel 6

12. In het ontworpen artikel 7, eerste lid, van het decreet van 27 april 2007 verwijst het betreffende voornaamwoord “hun” naar “bestuursdocumenten”, evenwel zonder dat die term in het betrokken lid voorkomt. Dat dient te worden verholpen door in de eerste zin van dat lid te schrijven “... voor het hergebruik van *bestuursdocumenten*, ...”.

13. In het ontworpen artikel 7, tweede lid, zijn uitzonderingen opgenomen met betrekking tot de regel dat de vergoeding beperkt blijft tot de marginale kosten. Er wordt onder meer een uitzondering gemaakt voor “documenten (lees: bestuursdocumenten)¹⁷ waarvoor de betrokken instantie bij of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie verplicht is voldoende inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van [bepaalde] kosten te dekken”.

Daarover om toelichting gevraagd, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“De federale en Brusselse wetgevers zijn bevoegd voor het regelen van het hergebruik van de bestuursdocumenten waarover zij beschikken en voor het bepalen welke van de instanties die onder hun bevoegdheid ressorteren, zelf voldoende inkomsten dienen te genereren. Veiligheidshalve hebben we, naar voorbeeld van diverse bestaande decreten (vb. decreet van 25 april 2014 betreffende de organisatie van het netwerk voor de gegevensdeling tussen de actoren in de zorg, VDI-decreet van 13 juli 2012, decreet integrale jeugdhulp 12 juli 2013, enz.) de courante term/zinsnede ‘bij of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie’ gehanteerd, meer bepaald om zeker te zijn om alle mogelijke hypothesen te vatten. ‘bij of krachtens een wet’ kan o.i. van toepassing zijn op documenten van instanties die ingevolge staatshervormingen tot de Vlaamse bevoegdheid (zullen) behoren. M.b.t. ‘bij of krachtens een ordonnantie’ kan geschrapt worden indien de Raad van State van oordeel is dat dergelijke hypothese zich juridisch niet kan voordoen.”

Dat de uitzondering ook zou gelden indien die verplichting is opgelegd bij of krachtens een ordonnantie, kan enkel zin hebben voor instanties die gevestigd zijn in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad of in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, naargelang het om een gemeenschaps- dan wel een gewestaangelegenheid gaat. Het decreet van 27 april 2007 kan uit zijn aard slechts van toepassing zijn op unicommunautaire instellingen die in Brussel zijn gevestigd. Voor zover het gemeenschapsaangelegenheden betreft, kan bij ordonnantie aan dergelijke instellingen geen verplichting in die zin worden opgelegd, aangezien uit artikel 128, § 2, van de Grondwet voortvloeit dat geen verplichtingen kunnen worden opgelegd door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie aan unicommunautaire instellingen. Voor zover unicommunautaire instellingen ook onderworpen zijn aan gewestnormen (bv. milieunormen, economische maatregelen, ...), is het denkbaar dat een ordonnantie het gebruik of het bijhouden van bepaalde documenten oplegt. In dat geval staat het evenwel aan de ordonnantiegever van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, en niet aan de Vlaamse decreetgever om de vergoeding voor het hergebruik van de betrokken documenten te bepalen.

Ook indien het gaat om een verplichting die bij of krachtens een federale wet wordt opgelegd, in een materie waarvoor de federale overheid bevoegd is gebleven, staat het aan

¹⁷ Het verdient aanbeveling om in het ontwerp een uniforme terminologie te hanteren, en telkens het woord “bestuursdocumenten” te gebruiken. Deze opmerking geldt ook voor nog andere bepalingen van het ontwerp.

de federale wetgever om de vergoeding voor het hergebruik van de betrokken documenten te bepalen.

Het bepaalde in het ontworpen artikel 7, derde lid, van het decreet van 27 april 2007 inzake de aan de Vlaamse Regering gegeven bevoegdheden evenals de beperkingen die eruit voortvloeien, mag vanuit bevoegdheidsrechtelijk oogpunt niet van toepassing zijn in de hypothese dat de verplichting bedoeld in het tweede lid, 2°, van hetzelfde artikel bij of krachtens een federale wet of een ordonnantie aan de instantie is opgelegd.

Om niet in strijd te zijn met de bevoegdheidsverdelende regels, zullen de zinsneden “een wet,” en “of een ordonnantie” moeten worden geschrapt in het ontworpen artikel 7, tweede lid, 2°. Aldus blijft enkel een verwijzing over naar verplichtingen die bij of krachtens een decreet zijn opgelegd. Vanzelfsprekend zal onder de vermelding “een decreet” in die bepaling ook dienen te worden begrepen, nog bestaande wetten in aangelegenheden waarvoor de federale overheid geen bevoegdheid meer heeft.

14. In het ontworpen artikel 7, tweede lid, 2°, wordt melding gemaakt van de verplichting om voldoende inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten te dekken van de verzameling, productie, vermenigvuldiging en verspreiding van documenten die bij bindend voorschrift wordt vastgesteld. Er wordt echter aan toegevoegd dat indien dergelijke voorschriften ontbreken, deze verplichtingen worden vastgesteld in overeenstemming met “de gangbare bestuurspraktijk”.

Naar Belgisch grondwettelijk recht lijken de genoemde verplichtingen slechts te kunnen worden opgelegd bij of krachtens een formele wet. De mogelijkheid dat die verplichting zou worden ingevoerd door een gangbare praktijk, dient dan ook te worden geschrapt.

Artikel 10

15. Artikel 10 van het ontwerp strekt tot aanvulling van artikel 12, § 5, van het decreet van 27 april 2007 met een nieuw, derde lid. In het tweede lid van die paragraaf komt nog een verwijzing voor naar het tweede lid van artikel 2 van het decreet, dat wordt opgeheven bij artikel 2, 2°, van het ontwerp. Die verwijzing zal dan ook moeten worden omgevormd tot een verwijzing naar artikel 2/1, 2°, van het decreet.

Artikelen 13, 14 en 15

16. De artikelen 13, 14 en 15 van het ontwerp strekken tot invoeging van een nieuwe afdeling I/1 in hoofdstuk II van het decreet van 18 juli 2008. Hoofdstuk II heeft betrekking op de basisprincipes van het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer. Er lijkt dus van uit te moeten worden gegaan dat de uitwisseling van bestuursdocumenten die voor hergebruik in aanmerking komen, een van die basisprincipes wordt.

De huidige afdeling III (“Rechten en verplichtingen”) van datzelfde hoofdstuk bevat regels in verband met rechten en verplichtingen die van toepassing zijn op het elektronische

bestuurlijke gegevensverkeer, onder meer de privacybescherming (artikel 6, § 1), de kosteloosheid (artikel 6, § 2) en de terbeschikkingstelling van metagegevens (artikel 7).

De vraag rijst waarom de kosteloosheid van de uitwisseling van bestuursdocumenten niet eveneens in afdeling III, meer bepaald in artikel 6, § 2, wordt geregeld, in plaats van in het ontworpen artikel 4/1 van het decreet van 18 juli 2008. Evenzo rijst de vraag of de artikelen 6, § 1, en 7 van het decreet van 18 juli 2008 al dan niet van toepassing zijn op de uitwisseling van bestuursdocumenten die voor hergebruik in aanmerking komen. Mocht het zo zijn dat de bepalingen van afdeling III niet van toepassing zijn op het uitwisselen van bestuursdocumenten die voor hergebruik ter beschikking worden gesteld, dan rijst de vraag wat de zin is van het opnemen van de ontworpen bepalingen 4/1 en 4/2 in hoofdstuk II van het decreet van 18 juli 2008. In het andere geval verdient het ter wille van de coherentie van de regeling aanbeveling om enerzijds de kosteloosheid te regelen in artikel 6, § 2, en anderzijds meer nadrukkelijk te bepalen dat de artikelen 6, § 1, en 7 ook gelden voor de uitwisseling van bestuursdocumenten die voor hergebruik in aanmerking komen.

Artikel 15

17. Ter wille van de duidelijkheid dient in het ontworpen artikel 4/2 van het decreet van 18 juli 2008 te worden geschreven “gegevens in de ontvangen bestuursdocumenten” in plaats van “ontvangen gegevens”.

Artikel 17

18. Luidens artikel 17 van het ontwerp zal het aan te nemen decreet in werking treden op de dag waarop het in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt. Tenzij er een bijzondere reden is om af te wijken van de gebruikelijke termijn van inwerkingtreding van decreten (artikel 56 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’: de tiende dag na de bekendmaking ervan in het Staatsblad), moet dat artikel worden weggelaten. De stellers van het ontwerp zullen er in elk geval over moeten waken dat de ontworpen regeling tijdig wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Jo BAERT

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid. Dit decreet voorziet in de omzetting van richtlijn 2013/37/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot wijziging van richtlijn 2003/98/EG inzake het hergebruik van overheidsinformatie.

Art. 2. In artikel 2 van het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan het eerste lid worden een punt 4° tot en met 8° toegevoegd, die luiden als volgt:

- “4° machinaal leesbaar formaat: een bestandsformaat dat zodanig is gestructureerd dat softwaretoepassingen specifieke gegevens, met inbegrip van individuele feitenbeschrijvingen, en hun interne structuur gemakkelijk kunnen identificeren, herkennen en extraheren;
- 5° open formaat: een bestandsformaat dat platformonafhankelijk is en voor het publiek beschikbaar is zonder enige beperking die het hergebruik van informatie verhindert;
- 6° metagegevens: de informatie waarin bestuursdocumenten worden beschreven en die het mogelijk maakt die bestuursdocumenten te zoeken, te inventariseren en te gebruiken;
- 7° archieven: instanties waarbij bestuursdocumenten worden neergelegd overeenkomstig wettelijke verplichtingen of instanties waarvan de belangrijkste taak het archiefbeheer, vermeld in artikel 3, 1°, van het Archiefdecreet van 9 juli 2010, van bestuursdocumenten is;
- 8° instellingen voor hoger onderwijs: instanties die postsecundair hoger onderwijs verstrekken dat tot een academische graad leidt.”.

2° het tweede lid wordt opgeheven.

Art. 3. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 20 februari 2009, wordt een artikel 2/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 2/1. Dit decreet is niet van toepassing op de volgende bestuursdocumenten:

- 1° de bestuursdocumenten waarvan de verstrekking een activiteit is die niet valt onder de publieke taak van de betrokken instanties, mits de omvang van de publieke taken transparant is en aan toetsing is onderworpen;
- 2° de bestuursdocumenten waarop een instantie niet de nodige rechten heeft om hergebruik toe te staan;
- 3° de bestuursdocumenten of onderdelen ervan waarvoor de toegang is uitgesloten op basis van de geldende regeling inzake toegang tot bestuursdocumenten;

- 4° de bestuursdocumenten waarover openbare omroepen of hun dochterondernemingen en andere instellingen of hun dochterondernemingen beschikken om een publiekeomroepertaak te vervullen;
- 5° de bestuursdocumenten waarover onderwijs- of onderzoeksinstellingen beschikken, met inbegrip van instanties die zijn opgericht voor de overdracht van onderzoeksresultaten, scholen en instellingen voor hoger onderwijs, met uitzondering van bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs;
- 6° de bestuursdocumenten waarover andere culturele instellingen dan musea, bibliotheken en archieven beschikken;
- 7° de gedeelten van bestuursdocumenten die alleen logo's, wapens en insignes bevatten."

Art. 4. Artikel 3 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 3. Elke instantie staat het hergebruik van de bestuursdocumenten waarover ze beschikt toe, zowel voor commerciële als niet-commerciële doeleinden, overeenkomstig de bepalingen van dit decreet.

In afwijking van het eerste lid bepalen de bibliotheken, met inbegrip van de bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs, de musea en de archieven, met betrekking tot de bestuursdocumenten waarover ze beschikken en waarop ze de nodige rechten hebben om hergebruik toe te staan, autonoom of het hergebruik van deze bestuursdocumenten is toegestaan voor zowel commerciële als niet-commerciële doeleinden en onder welke voorwaarden.

In geval van hergebruik stelt de instantie de bestuursdocumenten zoveel mogelijk via elektronische weg beschikbaar in de al bestaande formaten of talen en, voor zover mogelijk en passend, in een open en machinaal leesbaar formaat, samen met hun metagegevens. Zowel het formaat als de metagegevens voldoen voor zover mogelijk aan formele open standaarden. Onder een formele open standaard wordt verstaan een standaard die schriftelijk is vastgesteld, met vermelding van specificaties voor de vereisten betreffende de wijze waarop de interoperabiliteit van de software moet worden gegarandeerd."

Art. 5. In artikel 6 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste lid worden tussen het woord "produceren" en de woorden "met het oog op" de woorden "en te bewaren" ingevoegd;
- 2° in het tweede lid worden tussen het woord "produceren" en de zinsnede ", brengt" de woorden "of te bewaren" ingevoegd.

Art. 6. Artikel 7 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 7. Als een vergoeding wordt gevraagd voor het hergebruik van bestuursdocumenten, blijft deze vergoeding beperkt tot de marginale kosten voor hun vermenigvuldiging, verstrekking en verspreiding.

Het eerste lid is niet van toepassing op:

- 1° de instanties die verplicht zijn inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten van de uitoefening van hun publieke taken te dekken;
- 2° bij wijze van uitzondering, documenten waarvoor de betrokken instantie bij of krachtens een decreet verplicht is voldoende inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten van de verzameling, productie, vermenigvuldiging en verspreiding ervan te dekken. Die verplichtingen worden vooraf vastgesteld en voor zover mogelijk en passend, worden zij langs elektronische weg bekendgemaakt;

3° bibliotheken, met inbegrip van bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs, musea en archieven.

In de gevallen, vermeld in het tweede lid, 1° en 2°, berekenen de betrokken instanties de totale vergoeding aan de hand van objectieve, transparante en controleerbare criteria die door de Vlaamse Regering worden vastgesteld. De totale inkomsten van die instanties uit het verstrekken en het verlenen van toestemming voor hergebruik van documenten mogen over de desbetreffende berekeningsperiode genomen niet hoger zijn dan de kosten van de verzameling, productie, vermenigvuldiging en verspreiding, vermeerderd met een redelijk rendement op investeringen. De vergoeding wordt berekend overeenkomstig de boekhoudkundige beginselen die op de betrokken instanties van toepassing zijn. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nodige verduidelijkingen uitwerken.

Als er door de instanties, vermeld in het tweede lid, 3°, een vergoeding wordt gevraagd, mogen de totale inkomsten uit het verstrekken en het verlenen van toestemming voor hergebruik van documenten over de desbetreffende berekeningsperiode genomen niet hoger zijn dan de kosten van de verzameling, productie, vermenigvuldiging, verspreiding, conservering en vereffening van rechten, vermeerderd met een redelijk rendement op investeringen. De vergoeding wordt berekend overeenkomstig de boekhoudkundige beginselen die op de betrokken instanties van toepassing zijn. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nodige verduidelijkingen uitwerken.”.

Art. 7. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 20 februari 2009, wordt een artikel 7/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 7/1. In geval van standaardvergoedingen voor het hergebruik van documenten in het bezit van instanties, worden de eventuele voorwaarden en het eigenlijke bedrag van die vergoedingen, met inbegrip van de berekeningsgrondslag ervoor, vooraf vastgesteld en bekendgemaakt, voor zover mogelijk en passend langs elektronische weg.

In geval van andere vergoedingen dan de vergoedingen voor hergebruik, vermeld in het eerste lid, geeft de betrokken instantie vooraf aan met welke factoren rekening wordt gehouden bij de berekening van die vergoedingen. Op verzoek geeft de betrokken instantie ook aan hoe die vergoedingen zijn berekend met betrekking tot het specifieke verzoek om hergebruik.”.

Art. 8. Artikel 8 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 20 februari 2009, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 8. §1. De Vlaamse Regering bepaalt een of meerdere modellicenties met voorwaarden voor hergebruik.

De modellicenties, vermeld in het eerste lid, die aan specifieke licentiaanvragen kunnen worden aangepast, worden in digitaal formaat beschikbaar gesteld en kunnen elektronisch worden verwerkt.

§2. De voorwaarden voor hergebruik mogen de mogelijkheden van hergebruik nietodeloos beperken noch gebruikt worden om de mededinging aan banden te leggen.

De voorwaarden voor hergebruik bevatten de toestemming om de bestuursdocumenten in hun geheel of ten dele te hergebruiken op eender welke wijze, in oorspronkelijke of in gewijzigde of bewerkte vorm, zonder uitsluiting van enige categorieën van aanvragers, zonder beperkingen in de tijd of in geografische draag-

wijdte van het hergebruik, tenzij het om juridische, technische of zeer gegronde redenen niet mogelijk is.

§3. In geval van hergebruik als vermeld in artikel 3, derde lid, hanteert de instantie een van de modellicenties, vermeld in paragraaf 1.

In afwijking van het eerste lid kan de instantie, met behoud van toepassing van artikel 8, §2, zonder motivering de toestemming geven voor onvoorwaardelijk hergebruik of kan de instantie, mits motivering, andere voorwaarden voor het hergebruik bepalen.

§4. In afwijking van paragraaf 3, is het de stuurgroep GDI-Vlaanderen, vermeld in artikel 7, eerste lid, van het GDI-decreet van 20 februari 2009, en niet de deelnemers aan GDI-Vlaanderen, die de toestemming voor het onvoorwaardelijk hergebruik geeft of de voorwaarden bepaalt voor het hergebruik van geografische informatie.”.

Art. 9. Artikel 9 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 9. Om het zoeken naar voor hergebruik beschikbare bestuursdocumenten te vereenvoudigen, wordt met betrekking tot de belangrijkste bestuursdocumenten waarover de Vlaamse administratie, vermeld in artikel 1, 5°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie, beschikt, voorzien in overzichtslijsten met relevante meta-gegevens, die, voor zover mogelijk en passend, online en in machinaal leesbare formaten toegankelijk zijn, en in portaalsites met links naar die overzichtslijsten. Voor zover mogelijk, wordt het taaloverschrijdend zoeken naar documenten vergemakkelijkt. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere bepalingen vastleggen.”.

Art. 10. In artikel 12 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 3 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“Als de instantie in het kader van een concrete aanvraag als vermeld in paragraaf 1 en 2, beslist dat hergebruik toegestaan is, dan stelt ze in geval van onvoorwaardelijk hergebruik uiterlijk binnen een termijn van dertig kalenderdagen na de aanvraag de bestuursdocumenten in kwestie ter beschikking van de aanvrager. In geval van voorwaardelijk hergebruik, bezorgt de instantie aan de aanvrager een modellicentie als vermeld in artikel 8, §1. Als de instantie afwijkt van de modellicenties, vermeld in artikel 8, §1, dan bezorgt de instantie de motivering van die afwijking aan de aanvrager, samen met een voorstel van voorwaarden conform artikel 8, §2. Iedere beslissing wordt geregistreerd.”;

2° in paragraaf 5, tweede lid, worden de woorden “artikel 2, tweede lid, 2°,” vervangen door de woorden “artikel 2/1, 2°,”;

3° aan paragraaf 5, tweede lid, wordt de volgende zin toegevoegd:

“Bibliotheken, met inbegrip van bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs, musea en archieven zijn niet verplicht deze verwijzing op te nemen.”;

4° aan paragraaf 5 wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“In elke beslissing in het kader van een concrete aanvraag tot hergebruik wordt verwezen naar de beroepsmogelijkheden en de modaliteiten van het beroep conform hoofdstuk V. Bij ontstentenis daarvan neemt de termijn voor het indie-

nen van het beroep een aanvang vier maanden nadat de betrokkene in kennis werd gesteld van de beslissing over hergebruik.”.

Art. 11. In artikel 14 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er worden een paragraaf 2/1 en een paragraaf 2/2 ingevoegd, die luiden als volgt:

“§2/1. Op de digitalisering van culturele hulpbronnen is paragraaf 2 niet van toepassing.

§2/2. Met behoud van de toepassing van paragraaf 1, duurt de periode van exclusiviteit in het algemeen niet langer dan tien jaar, als een exclusief recht betrekking heeft op de digitalisering van culturele hulpbronnen. Als die periode meer dan tien jaar bedraagt, wordt de duur ervan tijdens het elfde jaar en, voor zover dat van toepassing is, daarna om de zeven jaar, getoetst.

Die regelingen die exclusieve rechten toekennen, zijn transparant en worden openbaar gemaakt.

In geval van een exclusief recht als vermeld in het eerste lid, wordt in de desbetreffende overeenkomst vastgesteld dat de desbetreffende instantie gratis een kopie van de gedigitaliseerde culturele hulpbronnen krijgt. Die kopie is na afloop van de exclusiviteitsperiode beschikbaar voor hergebruik.”;

2° in paragraaf 3 worden de woorden “Bestaande exclusiviteitsregelingen” vervangen door de zinsnede “Exclusiviteitsregelingen die al bestaan op 1 juli 2005 en”;

3° er wordt een paragraaf 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§4. Met behoud van de toepassing van paragraaf 3 worden exclusiviteitsregelingen die al bestaan op 17 juli 2013 en die niet vallen onder een uitzonderingsregeling als vermeld in paragraaf 2 en 2/2, aan het eind van het contract of in elk geval uiterlijk op 18 juli 2043 beëindigd.”.

Art. 12. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 20 februari 2009, wordt een artikel 21/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 21/1. De Vlaamse Regering brengt om de drie jaar aan het Vlaams Parlement verslag uit over de beschikbaarheid van overheidsinformatie voor hergebruik, de voorwaarden waaronder deze beschikbaar wordt gesteld, de praktijk op het vlak van rechtsmiddelen en in het bijzonder de toepassing van artikel 7, namelijk met betrekking tot vergoedingen die de marginale kosten overstijgen. Dat verslag wordt ook telkens aan de Europese Commissie bezorgd.”.

Art. 13. In hoofdstuk II van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, gewijzigd bij het decreet van 13 juli 2012, wordt een afdeling III/1 toegevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling III/1. Bestuursdocumenten die vatbaar zijn voor hergebruik als vermeld in artikel 3 van het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie”.

Art. 14. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 13 juli 2012, wordt in afdeling III/1, toegevoegd bij artikel 13, een artikel 7/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 7/1. De bestuursdocumenten, vatbaar voor hergebruik als vermeld in artikel 3 van het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie, worden tussen instanties kosteloos uitgewisseld met het oog op de vervulling van hun publieke taak. Op eenvoudig verzoek van een instantie bezorgt de instantie die de gevraagde bestuursdocumenten in kwestie bezit de betreffende bestuursdocumenten aan de vragende instantie, en dit voor zover mogelijk en passend, in een open en machinaal leesbaar formaat.

De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels voor de bezorging van bestuursdocumenten, vermeld in het eerste lid. De Vlaamse Regering kan regels bepalen voor het aanrekenen van kosten voor de bezorging van bestuursdocumenten aan externe overheden met het oog op de vervulling van hun publieke taak."

Art. 15. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 13 juli 2012, wordt in dezelfde afdeling III/1 een artikel 7/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 7/2. Als de ontvangende instantie vaststelt dat de gegevens in de ontvangen bestuursdocumenten onnauwkeurig, onvolledig of onjuist zijn, is ze verplicht dat onmiddellijk te melden aan de instantie die de bestuursdocumenten in kwestie beheert. De Vlaamse Regering kan de regels voor die melding bepalen."

Art. 16. In artikel 6, §2, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt het woord "derden" vervangen door de woorden "externe overheden".

Brussel, 27 maart 2015.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding,

Liesbeth HOMANS